

• SAVAITINIŠIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE IR "LIETUVOS VYČIŲ"

Metai {Vol.} VII.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS 11 D. VASARIO (FEBRUARY) 1915 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 24, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 7

TAUTOS TARYBAI PIR- MĄ SYKĮ SUSIRINKUS.

10 vasario 1915 metų Chicagoje Great Northern viešbutyje pirmą sykį susirenka pirmoji Lietuvių Tautos Taryba. Jon ineina ligšiol 7 žmonės: Kun. J. Misius ir p. Juoz. Vasiliauskas (nuo S. L. R. K. Federacijos); p. D-ras A. K. Rutkauskas ir kun. J.J. Jakaitis (nuo Pilnųjų Bl. Susiv.); p. Adv. A. Šlakis (nuo L. Vyčių), kun. F. Kemėšis ir p. Y. Lukoševičius (nuo Susiv. Liet. R. K. A.).

Tie liūdni laikai, kuriuose gyvename, suteikė mums ir tą gerą, kad davė progą mūsų tautai geriau susiorganizuoti. Jeigu ne ši baisioji karė ir jos iššauktieji mūsų seimai — gal mes dar ilgus metus būtume laukę Tautos Tarybos susiorganizuojant.

Daugelis gal klaus, ar tie 7 žmonės turės teisę kalbėti vardu Lietuvių Tautos? Juk jie tik Tautos dalį, kad ir nemažą, kad ir suorganizuotą atstovaus.

Tiesa, kad juos rinko tik lietuviai išeiviai, kurie sudaro gal tik šestą tautos dalį.

Tiesa, kad juos rinko tik katalikų visuomenė, kitų gi srovų atstovų jų tarpe nėra.

Tiesa, kad pusė Amerikos lietuvių — lietuvių moterys — neturi ten savo atstovus. Bet ir tai tiesa, kad atsidurs Tėvynei baidame padėjime, jos akys su viltimi ir pasitikėjimu atkreiptos į išeivius, kuriems čia niekas netrukdo pildyti savo priedermes Tėvynei ir kovoti už jos laisvę. Taigi amerikiečių Tautos Taryba, kol Tėvynei pati negali susiorganizuoti, be abejonės turės pasitikėjimą ir Lietuvos visuomenės.

Tiesa ir tai, kad tie 7 Tautos Tarybos nariai galės kalbėti bent vardu milžiniškos didžiūnos Amerikiečių Lietuvių, nes ar šiaip ar taip didelė didžiūna lietuvių yra geri katalikai, ištikimi Katalikų Bažnyčiai. Be to, sulys Chicago seimo nutarimo ir kitoms lietuvių srovėms Tautos Tarybos duryb bus visuomet atviros ir mes neabejojame, kad ankščiau ar vėliau kitos srovės prisidės šiam svarbiame darbe prie katalikiškos visuomenės.

Pagaliam ir tai tiesa, jog gal ir netrukus susilauksime Tautos Taryboje ir mūsų moterų atstovių, nes vos tik neseniai jų inkurtoji A. Liet. R. K. Moterų Sąjoga nepaprastai greitai auga ir gražiai plėtojasi.

Tiesa, tie 7 žmonės buvo visiems žinomi mūsų visuomenėje ir, tartum, nieko jiems nepribuvo, kad galėtų jie pasiimti ant pečių tokį svarbų uždavinį — svarstymą svarbiausių visos Tautos reikalų. Bet vis dėlto vieną naują dalyką jie ingijo, kurio neturėjo ligšiol: tai pasitikėjimą įgaliojimą plačiosios visuomenės — svarstyti ir risti Tautos reikalus. Ir tas pasitikėjimas priduos jų dvasiai sparnų, jų išmintį sumanymo, jų gi širdims prakilnaus pasirizmo tarnauti Tėvynei

jos svarbiose ir sunkiose valandose.

ATSIŠAUKIMAS.

Jau artinas Lietuvių Diena 4 kovo, kurią paskyrė "Amerikos Lietuvių Politinis Seimas" (rugs. 21-22 d., 1914 m., Chicagoje).

Tai yra pirmutinė mūsų laikų "Tautiškoji Šventė". Mūsų tauta per amžius slėgiama, persekiojama ir varguose pasiskendusi, pasiskyrė sau "Tautiškoją Šventę" Šv. Kazimiero dienoje. Lūdnos gavenios metu, idant mūsų viešas pasirodymas būtų rimtas, blaivus ir romus. Mumiems, prieš amžinas savos tautos skriaudas pakeliantiems teisybės balsą, nepridera trukšmingai apvaikšioti savo pirmutinę "Tautiškoją Šventę".

Baisiausios karės siutimas Lietuvoje, priverčia mus su nuliūdumu ir tvirtu pasirizimu pasirodyti visam pasauliui, kad mes priderančiai rūpinamės savo tautos reikalais.

Mumiems, lietuviams, būtų gėda ir nuodėmė rengti Šv. Kazimiero Dienoje vakarus su svaiginamaisiais gėrimais, arba smulkse "linksminties".

Pirmiausia reikalinga, kad mūsų krikščioniškos draugijos pasirūpintų surengti vakarus su programais "Lietuvių Dienoje", kovo 4 dieną, "Tautos Fondo" naudai. Kur negalima švęsti kovo 4 dieną, lai savo pasišventimo darbą atideda lig sekančiam (kovo 7 d.) nedėdieniui, ar tokiam laikui, kuomet bus galima naudingai Lietuvos sušelpimui padirbėti ir pelną pasiusti Tautos Fondo išdalinimui, B. Vaisnorui, Pittsburgh, Pa. per Tautos-Fondo raštininką, Adv. A. A. Šlakį, 3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Visos S. L. R. K. A. kuopos ir visos Vyčių, Pilnųjų Blaivininkų ir Moterų Sąjungos kuopos, būtinai turėtų atsižymėti savu veikimu Lietuvių Dienoje (kovo 4), Tautos Fondo naudai. Visos krikščioniškos draugijos, turėtų išvieno eiti su S. L. R. K. A. kuopomis ir parodyti lietuvių katalikų sutartiną veikimą. Tautos reikaluose reikia visoms krikščioniškoms draugijoms eiti išvieno — tarytum talkauti Tėvynei Lietuvai ir parodyti visam pasauliui, kas Lietuvos reikalais sąžiniškiausiai rūpinasi, ar mūsų atskilėliai laisvamaniai, ar katalikai — Dievą ir Tėvynę mylintieji lietuviai. Su Dievo pagalba mes įgyšime Lietuvai laisvę! Pasauliui žinoma, kad Lietuva yra katalikiška šalis, todėl katalikams pridera pirmenybė visuose tautiškuose reikaluose. Po visą Lietuvą kryžiai užėmę šventas vietas. Kas eina prieš kryžį, prieš religiją, tasai eina prieš mūsų tautos idėją. Juk katalikystė, su šv. Tėvo užtarimu, išgelbsti Lietuvą nuo pravoslavų popų ir nuo liuterionų pastorių intekmės. Liuteronai vyskupai yra po Vokietijos valdžios intekme, viską pakreipia Berlio linkon, o pravoslavai — rusifikacijon. Romos, arba

LIETUVIŲ ŠVETIMO FONDO 100—100.000 AMERIKOS KOMITETAS.
Nuomenuotas gerb. ku. N. M. Gustaičio, prieš išvažiavus ant jam į Lietuvą.
(Iš kairės pusė p. S. Tananevičius, toliau kun. F. B. Serafinus, p. Ant. Nausėdienė, p. Pov. Mazeika ir kun. F. Kemėšis.)

Italijos intekmė ant Lietuvos, iš kultūros ir politikos atžvilgių, yra išganinga mūsų tautai! Su katalikyste Lietuva bus nepergalima! Jos negalės — kaip kieta rieto — nei Vokietijos valdžia, nei Rusija perkasti. Su katalikyste lietuviai jausis galingais, nes turės užuojautą viso pasaulio, per Švento Tėvo užtarimą.

Mūsų tautos tvirkintojai — bedieviai — patys be vilties būdami — neinkvėps aukštųjų idealų saviems suklaidintiems, ir jie visi klaidžios suvemybės šešelyje. Gaila mūsų suklaidinusių, bet jeigu jie eina ištautėjimo pražūtin, lai bent Dievą garbinantieji lietuviai neseka paskui bevilių "vadovų".

Tiktai vaiskūs širdyse ir kilti dvasioje moka pasišvęsti savos Tėvyinės labui, bet ne silpnadvasiai. Visokis labas paeina iš pasišventimo, ne iš samvlybės. Lai gi visi katalikai lietuviai būna ne samvyliai, ypač Lietuvių Dienoje, kovo 4, ir kas kaip savo prakilnybę atjaučia, lai ją parodo labdaringuoju darbu. Lai visi paaukoja Tautos Fondui bent vienos dienos uždarbį, arba dvasiškai darbuojantis Lietuvos garbės pakelimiui. (Visose Chicago dalyse Lietuvių Dienoje, kovo 4, bus nuo praeivių ant gatvių renkamos aukos nukentėjusių nuo karės sušelpimui Lietuvoje. Mūsų gabiliausios lietuviškos, pasišvęsę tą dieną Lietuvos sušelpimui, melzdamos praievių sušelpinti Lietuvos kankinius ir badaujančius našlaičius. Lai visi priderančiai pagerbia mūsų sesutes — aukų rinkėjas, Vasario 28 d., šv. Jurgio šventinėje — Auburn ave. ir 32 place, Chicagoje, visos aukų rinkėjos bus nufotografuotos, ir toji fotografija, bus nusiųsta Lietuvių Mokslų Draugijos archivan, Vilniuje visųgi lietuviškų parapijų svetsinėse, Chicagoje po vieną tokią fotografiją, bus rėmuose ant sienos laikoma tų rinkėjų pagerbimui. Po vėlykųgi lie-

tuvaitės "Pag Day" rinku-sios aukas, susilauks jų pagerbimui parengto vakaro su tų pagerbimų paripintoms kalboms (et) aukų rinkėjos privalo turėti tam tikras dėžutes (skrynelės) su aiškiu ant jų ir ant prisegamųjų ženkliu lietuviškų ir (ant kitos pusės) angliškų parašu "For War Sufferers in Lithuania". "Thanks". (Nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Ačiū).

Kiekviena lietuviška kolonija privalo pati pasirūpinti iš vietinių miestų valdybų leidi-bės aukas rinkti savose parapijose. Privalėtų pasirūpinti prisegamuosius ženklelius bei aukoms tinkamas dėžutes, ir Lietuvių Dienos programą, arba tvarką.

Lietuvių Dienoje priderėtų būti tokia pat tvarka, kokia buvo pereita metų Padėkos Dienoje, — tai yra: (1) Mišios šv. ir maldos lietuviško-pasalytose už sielas pagul-džiųjų galvas šioje baisio-jės karėje; (2) tam tyčia pri-taikinti tai dienai pamokslai bažnyčiose; (3) aukų rinki-mai bažnyčiose, po specialia-kam pamokslui. (4) Ankoji-mas bent vienos dienos uždar-bio Tautos Fondan, — idant sušelpiti badaujančius našlai-čius Lietuvoje. Visos vietinės krikščioniškos draugijos pri-valo savas jėgas neskaldyti, visą darbą ir pelną paaukoti Lietuvos šelpimui per Tautos Fondo Valdybą. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad katalikų lietuvių aukos bus tinkamai sunaudotos. Suprzdami sa-vus reikalus ir sutartinai vei-kimo galybė — visi krikščio-niškieji lietuviai — eikite su kri-ščiūniskąja inteligentija iš-vieno — prie nuoseklaus tau-tiško veikimo.

Kam mielas, garbingas Lie-tuvos vardas, tasai neragina-mas nevien gražiai užsilai-kys Lietuvių Dienoje, bet at-jos būda, idant kaip nors, darbu ar skatiku, prisidėti prie Lietuvos Garbės auklėji-mo.

Visas mūsų veikimo pasi-sekimas priklauso nuo mūsų, ti, kad būta aršios kovos.

sesių pasišventimo. Jeigu mūsų jaunos moterys ir mer-ginos, nepardys didžio patri-jotizmo, tai mūsų planai bus nenaudingi... bet jeigu mūsų prakilnios merginos ir mote-rys, pasiaukos Lietuvos gar-bės pakelimiui ir vienkart me-džiagiškam mūsų tautos parė-mimui, tai mes kaip tauta, šimteriopai greičiau užimsime tarp kitų tautų sau prideran-čią vietą. Moterys patrijotės — tauta nepergalima; Mote-rys apsilėdėlės, — tauta be ateities!

Mes tikimės, kad mūsų lie-tuvaitės išdosis sau prielankų paliūdimą... Dabar mūsų moterys turi išduoti iš savo patriotiškumo labai svarbius kvotimus.

Moterys ir merginos! ap-dengkite mūsų tautą garbe! Mūsų moteryse ir mergino-se tūna mūsų tautos viltis ir garbingoji ateitis. Lietuvaitės į talką!

Tautos Fondo Valdyba.

LIETUVIS KUNIGAS UŽ- MUŠTAS.

New Britain, Conn. Vasa-rio 9 d. klebonijoj atrastas negyvu kun. Juozas Žeb-rys, šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas ir jo gas-padinė Jieva. Užmušti nak-čia, bet pastebėta apie tai tik diena. Kas juos užmušė ligšiol nepaaiškėjo. Pir-miausiai pastebėjo p-ni A. Šnaderienė, klebono kai-mynė. Kun. Žebrys gyveno sutikime su savo parapijo-nais. Bet yra šnekama, kad prieš porą metų, jis buvo bauginamas laiškais, gru-mojančiais mirtini, jei ne-duos 5000 dolerių.

Kun. Žebrys rastas ant aslos prišakiname kambaryje, peršautas dviem šu-viais per širdį ir surištas. Gaspadinė gulėja ant vir-šaus priemenės laiptų. Ji buvo peršauta per burną ir taip-pat surišta.

Iš viso kambaryje maty-ti, kad būta aršios kovos.

RUSIJA PATENKINTA JUNG. VALSTIJŲ POLITIKA. PORTUGALIJA PRADEDA KARIŠKUS ŽINGSNIUS.

RUSAMS SEKASI KARPATŲ KALNUOSE.

FRANCŪZIJOS KARĖ LAUKUOSE PERMAINŲ MAŽAI.

DARDANELIŲ TVIRTUMOS PASIDUODA.

JURĖSE ANGLAMS SEKASI.

PRŪSŲ LIETUVOJ KARŠTI SUSIRĖMIMAI.

VOKIETIJA PESKELBĖ BLOKADĄ VISAM PASAULIUI.

PREKINIAMS LAIVAMS GRESIA PAVOJUS.

NEUTRALĖS VALSTIJOS KARŠTAI PROTESTUOJA.

AUSTRIJA SU RUMONIJA SUSIKIVIRČINO.

JAPONIJA GRUMOJA KYNIJAI.

EUROPAI GRESIA BADAS.

TURKIJA PILNAI PERSIPRASE ITALIJĄ.

IŠ KARĖS.

Austrijiečiai atmušė rusus iš Karpātų. Austrijiečių kariuomenė atmušė rusus iš Karpātų kalnų ties Dukla. Rusų nuostoliai esą dideli. Taip-pat ir austrijiečių žuvo nema-žai.

Turkai pilnai sumušti prie Suezio kanalo. Londone offici-jaliai paskelbta, kad anglų kariuomenė pasiekė pilnai su-mušti turkus prie Suezio ka-nalo. Turku kareivių užmuš-tų priskaitoma daugiau 1000, sužeistų apie 500 ir pakliuvu-sių nelaisvėn 630.

Kazokai siaučia Rytprūsio-se. Vokiečių kariuomenės pa-dėjimas Prūsų Lietuvoj visai apverktinas. Rusų kazokų pulkai siaučia Rytprūsio-se viską naikindami. Vokiečių kariuomenė negali sulaukyti kazokų siautimo ir kariškoji valdžia siunčia naujus karei-vių pulkus kovon su kazokais.

Pamaldos už taiką Vati-kane. 9 dieną vasario Popiežius Benediktas XV laikė iškilmin-gas pamaldas Vatikano kop-lyčioje, meldamas taikos įvy-kimo tarp kariaujančių val-stijų. 60,000 žmonių dalyva-vo tose pamaldose. 400 Ro-mos bažnyčių varpai gaudė laike pamaldų, šaukdami pa-saulį prie taikos.

Austrijos pinigyno ministe-ris atsistatydino. Finansų ministeris Bilinskis, vienas iš gabiausių Austrijos ministe-rijos valdininkų del nežinomų priežasčių atsistatydino. Jo vietą užimsias būvisis mini-sterijos pirmininkas Dr. Koer-beris.

Čekijoj suirutės. Iš Pragos praneša Hagon, kad Čekijoj sukilo baisios suirutės. Su-areštuota daug studentų ir laikraštininkų. Buvo padary-ti keli pasikėsinimai su bom-bomis ant augstesniųjų valdi-ninkų.

Dardanelių tvirtumų paim-tos. Plačiai pasklido žinios, kad keturi pirmieji Dardane-lių fortai, kurie yra siauru-ma, yra sunaikinta prancūzų ir anglų laivynų. Tie fortai vadinasi Sattel-Bar ir Hel-les-Burnu iš Europėjiškos pusės ir fortai Kum-Kale ir She-Hir iš Azijatiškos.

Kada, žinios apie puolimą Dardanelių tvirtumų gauta Konstantinopolyj, ten užvieš-patavo tikra panika. Prisa-kta moterims tuojaus aplei-sti miestą, dauguma turtin-gesniųjų gyventojų išvažiavo Azijos gilumon. Dar labiau sujudo miesto gyventojai, ka-d atėjo žinios apie turkų pra-laimėjimus ant Kaukazo ir Persijoj, kur rusams pasisekė užimti Tabrizą. Turkai sku-biai rengiasi prie gyny-mo Konstantinopolio, iš Adria-nopolio atvežta daug sunkiųjų armojų.

Iš mūsų vandenynuose. LONDONAS. Čia praneša, iš Vokietijos, kad vokiškoji spauda atvirai patalpino vo-kiečių kariškos vyriausybės nutarimus, kas link tolesnio veikimo jurėse. Ypačingai vo-kiečių kariškasis laivynas stengsis užpildinėti anglų transportinius ir prekinus lai-vus, nes kitokiuo būdu nega-lią Anglijai pakenkti.

ROTTERDAMAS. Čionyk-štė spauda skelbia apie dide-lį skaičių vokiečių žuvusių pa-skutiniam ant jurių mūšyje. Be žuvusio kreiserio "Blue-cher" sunkiai nukentėjo dar vokiečių kreiseris "Syedlitz". Vokiečių povandeninis lai-velis mėgino užtorpeduoti an-glų laivą "Asturias", ant ku-rio yra intaisyta sužeistiems kareiviams ligoninės. Laivui pasisekė pabėgti.

STOCKHOLMAS. Praneša čia, kad rusų povandeninis lai-velis nuskandino vokiečių lai-vą ir sunkiai sugadino vokie-čių kreiserį Baltijos jurėse.

Pūgos vidurinēse valstijos
Pradžioje vasario mėnesio s
kilo smarkios pūgos vidur
nēse valstijose. Sunaikin
telegrafų stulpų vėlos a
šimto mylių, kai-kuriose viet

se audra net pačius stulpus išvertė ant geležinkelio, delto turėjo sustoti judėjimas geležinkelio.

Chicagoje daugybė žmonių susižeidė nupuldami ant slydžių šalygatvių.

Nuskendo laivas. Netoli Fenwick'o uolų ties New Yorku nuskendo prekinis laivas "Washingtonian", susimušęs su amerikonišku laivu "Elizabeth Palmer". Žuvo tik vienas žmogus. 53 žmonės išgelbėjo garlaivis "Hamilton" iš Norfolk'o. "Washingtonian" nuskendo laike 10 minutų.

Duona brangsta. Chicago's duonkepių organizacija pakelia kainas ant duonos. Bakenėlis duonos už kurį pirmiau mokėdavo 5 centus, dabar kainuos 6 centus. Dešimties-centinis bakenėlis kainuos 12 centų.

Nelaimingi atsitikimai ant geležinkelio. Praėjusiais metais nelaiminguose atsitikimuose ant geležinkelio Jungtinės Valstijos žuvo 10,302 ypatos. Be to 192,662 ypatos buvo sužeistos. Kitose karšose nežūdavo tiek daug žmonių, kiek randa sau mirtį ant geležinkelio, ačiū neapsižiūrėjimui ir netikusiai tvarkai.

Svarbus nuosprendis augščiausiojo teismo. Augščiausis Jungtinės Valstijos teismas nusprendė, kad tiesios baudžiančios savininkas, kada jis reikalauja nuo darbininko, kad pastarasis neprigultų prie unijos, eina prieš konstituciją.

Jeigu unijistai darbininkui valia pamesti darbą, kada jo darbdavys neprisiima unijos reikalavimų, tai ir darbdavys turi tiesą priimdamas darbininkus reikalaujanti nuo jo parašo, kad jis ne stos į unijas.

Tas dalykas dasigavo Augščiausis Jungtinių Valst. teismą po to, kaip Kansas valstijoje buvo suareštuotas geležinkelio valdininkas už reikalavimą nuo darbininkų pasižadėjimo neprigulti į unijas. Teismas pripažino jį kaltu pagal valstijos tiesų. Atsidurus augščiausiame teisme Washington'e, paaiškėjo, kad darbininkams turint tiesas taip elgtis, negalima to užginti ir darbdaviams.

Meksiko diktatorius Villa pašautas. Revoliucionierių vadas generolas Francisco Villa, įvykus tarp jo ir jo draugo pulkininko Rudolfo Pjero ginčui, pastarojo lengvai šūviu iš revolverio sužeistas. Tas atsitiko Aguas Calientes.

Kariški užsakymai. Pennsylvanijos valstijos Warren miesto chemiškąjį dirbtuvę gavo nuo Anglijos užsakymą bovelnos, vartojamos saudymui. Darbininkai dirba dienomis ir naktimis, kad tik greičiau išpildyti užsakymą. Pakalos eina, kad ir Rusija toje pačioje dirbtuvėje užsakius bovelnos už 250,000 dolerių.

Bevelis telefonas per Atlantiką. Peter Coper Hewitt, išradėjas bevelio telefono tvirtina, kad pasisekus pirmiems mėginimams su jo išradimu, jis mėgins dar šiais metais užvesti susisėdimus beveliu telefonu per Atlantiką.

Belgijos karaliaus dėkoja amerikiečiams. New Yorko laikraštis "The New York World" patalpino Belgijos karaliaus laišką, kuriame jis dėkoja amerikiečiams už aukas sudėtas Belgijos gyventojams nukentėjusiems nuo karės.

Burnetto bilius žlugo. Nepagelbėjo Burnett'o biliaus šalininkų visos pastangos, kokias jie dėjo, kad tik ateivius suvaržantis bilius gaktų būti priimtas atstovų rūmė. Bilius nepaėjo, dauguma atstovų balsavo prieš jį. Po ilgų ginčų, kuriuose buvo plačiai apkalbėta daug dalykų, kaip už bilį taip ir prieš bilį, nurodant kokių galima laukti pasekmių. Amerikos atstovai pripažino ateiviams tiesą be jokiu suvaržymų pasiekti laisvosios šalies kranto, pripažino, kad nemokėjimas skaityti ir rašyti ne yra toki baises nuodėmė, kad galėtų jinais sutepti amerikiečius. Juk dauguma ateivių gal ir patys norėtų būti pamokintais, bet nebuvo kur ir kaip išmokyti.

Kaip ten nebūtų, visgi galima pasidžiaugti, kad Ameriką atmesdama panašios rūšies bilį, parodė dar sykį, jog jai rūpi nesuvaržomoji laisvė.

Teisingai vienas iš atstovų Gallagher ginčų laike patėmijo, kad jis daug metų gyvenęs bemaž vien ateiviais apgyventoje Chicago's dalyje ir tenai tiek pat yra mokyklų, bankų ir kitokių viešų įstaigų kaip ir kitose miesto dalyse.

"Lenkų Dienos" Amerikoje iš Chicago miesto davė Lenkijos nukentėjusiems nuo karės 22,679 dolerius aukų. Tai tik vienos Chicago's aukos. Spėjama, kad iš visos Amerikos suplauks nemažiau 100,000.

ZINIOS IS LIETUVOS.

UTENA, Ukmergės apskr. Sekmadienį po mišparų įvyko liudies namuose ūkio ratelio, narių ir šiaip žmonių susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas. Atvažiavęs instruktorius pasakojo apie linų pirkimą. Kadangi instruktorius kalbėjo rusiškai, tai kun. Pakalnis paaiškino jo kalbą lietuviškai. Pasak jo, linai dabar atpigę todėl, kad kare prasidejęs nebegalima ešą jų išvežti į kitas valstijas, o Rusijos dirbtuvės ir taip turinčios linų perdaug. Kad perkūpiai žydai nepirkinėtų linų pusvelčiui ir tokio būdo naudotų žmonių, vyresnybė skirianti 50,000,000 rublių pašolos ūkio draugijoms, kurios paimtų linų supirkimą į savo rankas. Draugijos mokėsiančios ūkininkams tikrą kainą, o užstojus geresniems laikams parduosiančios linus ir iš gautų pinigų užmokėsiančios vyresnybei skolą.

MUSNINKAI, Vilniaus ap. Musninkų dvaro savininkas, p. Sasickas, pasižymi savo gaislingumu: jis aprūpina visus kuo vaikus ir pačias kumiečių, kurie tapo pašaukti karėn. Greta yra kitas dvaras, p. Kačinsko. Tas savo kumiečių šeimynomis visai nesirūpina. P. Sasickas matydamas jų vargingą padėjimą, paėmė kumiečių šeimynas savo globon ir rūpinasi jais taip pat, kaip savo kumiečiais. Tokie darbai rodo jo prakilnią dvasią.

Lietuvių draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti komitetas paskyrė jau kelias didesnes sumas šelpimo reikalingas. 3,500 rub. nukentėjusiems del karės žydams ir 2,050 rub. "Saulės" mokinams.

ŠIAULIAI. Čia nuo Tauragės vežama kai-kuri laiką didžiais būriais prūsų, kurie iš Šiaulių vežami į Rusijos gilumą. Vietiniai žmonės labai užjaučia jų nelaimę ir šelpia, ypač moterys kuomi kuri galėdamos, tai valgiu, tai pinigais.

VILNIUS. A. Bulota atsisakė nuo pirmininkavimo Vilniaus komitete. Iš tikrų šaltinių skelbiama, kad A. Bulota inteišas šiomis dienomis Vilniaus "Komitetas pabėgėliams globoti" raštą, kuriuo jis atsisakys būti toliaus to komiteto pirmininku. Iš "Vilniaus Komiteto pabėgėliams globoti" išstojo taip pat ir p. Valerija Hryncevičiūtė, kuri vedė ligšiol Antakalnyj to komiteto įsteigtąjį pabėgėlių prieglaudą.

JUODAČIAI, Kauno aps. Šiuo laiku pas mus yra visiškai ramu, net perdaug. Karės baisumo užtikti žmonės, išskyrus kai-kuriuos balius, pasiliko ant vietos, nors mūsų ties Seredžium buvo labai įbauginę. Žmonių dauguma apie degtinę dabar mažai tesarūpina ir, turbūt, ne be džiaugsmo mato vėidrodį, kad jų pirma raudonai-mėlynos nosys pamažu darosi baltos ir ingyja prigimtą spalvą.

Tik kai-kuriems rūpi, kad dabar vestuvės ar šiaip kokiame susirinkime būsia nesmagu, nes be degtinės žmogus esąs surištas ir liežuvis neluosas, nors ištisų, tokių nusiminėlių nedaug. Kaip girdėti, daugelis degtinės mylėtojų jau krypta blaivybės pusėn ir nesigaili "skystimėliui", pranykus.

VILNIUS. Gruodžio 17 d. buvo visuotinis susirinkimas miesto globėjų pašauktųjų karėn šeimynų globoti. Susirinkimas išrinko tam tikrą būrą, kuris turėtų vesti sąrašus kandidatų į globėjus. Į tą būrą buvo išrinkti: pris. adv. Baginskis, pris. adv. Slezevičius, Kaleckis, A. J. Luckevičius, N. J. Mochovas. Lietuvių draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti komiteto narys inž. J. Mašiotas atsisakė toliaus būti kalbama jame komitete.

MARIJAMPOLĖ. Visos septynios ūkininkų draugijos "Žagrės" sankrovos vokiečių aplipėtos. Nuostoliai skaitomi dešimtimis tūkstančių rublių. Prasidėjus kare, vyriausybė mažindama išlaidas, pertraukė pašalpas ūkio draugijoms ir "Žagrei" visai buvo atsakyta pašalpa. Bet rūpinantis Suvalkijos atstovui kun. Laukaičiui ta pašalpa vėl sugrąžinta.

1,000 darbininkų išsiųsta gruodžio 10 d. taisyti kareivių kapų Kibartų apeliokėje.

Marijampolės miesto galva Suvalkų gubernatorių paskyrė M. Krukonį, lietuvi.

Reikalaujama 3,000 darbininkų iš Marijampolės apskr. apkasų darbas Kazlų Rudos apeliokėje. Darbas gerai apmokamas.

SINTAUTAI, Suvalkų gub. Vienas vaikas, radęs armotos šūvį, norėjo pažiūrėti kas jame yra, ir ėmė kirviu mušti. Šūvis sprogo ir užmušė berniuką, o du toliaus sužeidė.

PAŠVINTINYS. Vietinis komitetas šelpiti šeimynoms išėjusių į karę ligšiol yra surinkę apie 200 rublių. Tarp savęs žmonės ir gi gerokai padeda vieni kitiems ir pinigais ir darbu. Vartotojų draugija paskyrė Raudonajam Kryžiui ir šeimynų šelpimui 50 r. Pašvintiniečiai paaukavo kariuomenei nemažai milo ir kitokių šiltų rūbų.

UTENA, Ukmergės apskr. Utėnos miestelyje yra keturių klesių augštoji pradinė mokykla. Mokiniai beveik visi lietuviai, išskyrus keletą rusų ir žydų. Mokiniai tėvai buvo inteiškę prašymą Kauno liudies mokyklų direktoriui, kad leistų išguldinėti lietuvių kalbą. Utėnos keturklesė mokyklą. Direktoriui atmetė tą prašymą be jokio pasiaiškinimo ir pamatavim. Kadangi Rusijos valstijos teisės leidžia išguldinėti mokyklose lietuvių kalbą, tėvai nepasitenkino direktoriaus atsakymu ir ruošiasi klabinėti augščiau.

Daugelis utėniškių dejavo, kad nesulaukė laiško nuo savo giminių iš veikiančios armijos. Kiti manė, kad jie užmušti ir ruošėsi laikyti už juos gedulingas pamaldas. Pasirodė, kad daugelio sielvaras buvęs be reikalo: po kelių mėnesių tylėjimo atradė kareiviai, kad esą gyvi, kiti, kad sužeisti, treči, kad esą paimti nelaisvėn. Iš nelaisvės atradė apie keliolika.

NAUJOJI ŽAGARĖ, Šiaulių apskr. Pas mus jau daug sodžių vienkiemiais išsiskirstė: Stungiai, Keršiai, Zučiai, Damieliai, Gražaičiai, Minčiai, Juškaičiai ir kiti tarėsi, bet sunku jiems: mat jų laukuose yra rečiai Nariškino, kurs parduoti nenori, o žemę nori gauti patogiausioje savietoje, su kuo, žinoma, sodiečiai negali sutikti, nes tai jiems skriauda.

Kare prasidejęs dažnai tenka čionykščiams žmonėms važiuoti į stikas ir Šiaulius ir ten savaite, kartais ir algiau išbūti. Kitiems iš Šiaulių ir toliaus tenka važiuoti. Iš Žagarės ir Šiaulius bus apie 7 mylios. Dabar kai-kurie turės išvažiuoti ir prabūti Šiauliuose per Kalėdų šventę.

MOSĖDIS, Telsių apskr. Galop ir mes mosėdiškiai galime pasidžiaugti numetę nuo savo sparno sunkųjį girtybės jungą, kuris dar prieš keletą mėnesių taip negailestingai mus spaudė. Daugiau mūsų jis nebevargins. Mat "Blai-vybės" draugijai rūpinantis, valščiaus vyrijos nutarimu, nuo sausio 1 d. 1915 metų nustojo gyvavimo teisės visos miestelio aludės ir smuklės. Kadangi degtinės monopoliaus nebebus caro įsakymu, o visos kitos girtybės įstaigos valščiaus nutarimu panaikintos, tad girtybės dievaitis ir kare pasibaigus savo garbin-tojų Mosėdyje vargiai busu-ras.

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

LAIŠKAI I ŠLIETUVOS. Iš Suvalkų gub., Seinų pav., Joveišių kaimo Simonas Kuleščius rašo savo broliui Jonui į Athol, Mass.

Dabar parašysiu jums apie karę. Kaip užėjo pas mus prūsai, manėme gyvi nebeliksmie, dvi savaitės išbuvo mūsų apeliokėse, viską sunaikino, — nebeturime ką valgyti.

Pas mus stovėjo per penkias dienas 95 arkliai, tai galite suprasti, kad po jų iškeliamo visur tuščia kluonyje, nieko nebeliko. Tepaliko mums du arkliu ir dvi karvi, lašinius visus pasiėmė, kiaules paskerdė, avis papiovė,

visas išmušė — visas mūsų turtas dingo. Aš mažai būnu namie. Dvi savaitės dirbau Gardine, keturias savaites dirbau prie geležinkelio netoli Suvalkų, buvau ir į Prūsų nuvažiajęs. Apsilankiau namie vos tik Kalėdose.

Seniau būdavo parvažiuoji namo, apspinta vaikai ir prašo saldinių bei cukrinių, dabar, nespėjau ir stubą ineiti, jau vaikai verkdami prašo duonos.

Išpastijo viską vokiečiai, daugelyje vietų žmonės vargą ir badą kenčia, sunkūs laikai užėjo...

Iš Kauno gub., Telsių pav., Varnių miestelio Kazimieras Gričius rašo savo vaikams Jonui, Motiejui ir Emilijai į Philadelphia, Pa.

Laimingi jus esate, kad gyvenat Amerikoje, smagiau mums jus turėti Amerikoje negu karėje. Begalo esame dėkingi už jumis prisunčiamus pinigus, jie mums labai reikalingi tokiose vargo dienose.

Mes netikėjome, kad karės laiku mes galėtume gauti iš Amerikos pinigų, bet dabar pasirodo pinigai pasiekia mus be jokio vargo.

Advento laiku važiauvau pasiviešėti į Liepoją pas Tamosių, tiksliai ant mano nelaimės pakliuvau čia tokiam laikui, kada "prūsokai" apsupė miestą, bombardavo jį labai smarkiai. Buvo paleista apie 700 šūvių. Alyvos dirbtuvę sudegino, geležinkelius suardė, stotis irgi nukentėjo. Elektros dirbtuvės labai panaikintos, taip ir gatvėkariai. Žmonių sužeidė ir užmušė daug. Gyventojai Liepojaus išvydė tokią nepaprastą reginį, bėgo iš miesto karį galėdami. Paskiau prūsams apleidus Liepoją sugrįžo atgal, dauguma iš jų neberado savo turto, nes atsirado tuomi laiku daug visokių plėšikų, kurie, pasinaudodami proga, pasipelnijo. Buvo atsitikimų, kad kai kurie iš baimės nustojo proto. Valdžia mus gerokai nuskriaudė: gyvulius suėmė, taip pat ir žmones, bile tik ne rašti, tai ir išsivežė. Daug ir jūsų draugų išvežta...

Sudiev.

Iš Suvalkų gub., Bartininkų miest. tėvai rašo Marei Vaitukevičiūtei į Waterbury, Conn.

Perlėkė per mūsų galvas daug audrų, visuo matėme, kad sunku ir aprašyti. Pasistengsime nors paviršiomis apibūdinti mūsų krašto prietikus. Po šv. Onos rodoosi antradienį atėjo pirmutiniai kareiviai į Bartininkus, o ketverge buvo mobilizacija, subatoj arklius suėmė, nedėlios naktį prasidėjo karė.

Kariuomenės dideli pulkai su armotomis grūdosi visais kraštais. Už dviejų savaičių pribuvo daugiau kareivių į Bartininkus, pasirodė priešas ir prasidėjo šaudymasis. Pirmą sykį mums teko pamatyti kazokus mušantis su prūsais. Mus su padvadomis varė kasdieną parvežti kariuomenei reikalingus padargus.

Bartininkuose buvo pilna armotų. Čimas, trenksmas bausis, čia žiūrėk armotos groja, ten kulkasvaizdžiai be-ria kulipkas it žirnius, granatos cypdamos trūksta. Žmonės bėgo nuo tų baisenybių, kur kas išmanė, paliko savo namus, turtą. Istisi kaimai degė, dangus nuo gaisrų raudonės, rodosi dega. Rusai pradėjo trauktis, jų vieton plaukė begalybės prūsų kariuomenės, automobiliai važiovo istisi dvi dieni. Ūkininkai palydėjo savo arklius, nes viską suėmė kariautojai. Po trijų savaičių pradėjo vokiečiai trauktis atgal, o paskui juos mūsų kareivija ir vėl bausis mūšiai, susirėmimai, o jų pasekmė: sodžių griuvėsiai, miestelių sunaikinti namai. Vokiečiai apsisotojo ir penkias savaites, dieną ir naktį drėbėjo žemę nuo armotų gaudimo. Nueidavome ant kalno pasižiūrėti ir bangų darydavosi matant, kaip šrapneliai trūksta ore, o granatos puldamos ant žemės išnuša duobes devynių pėdų gilumo. Naktimis daugiausiai prožektoriais švietė einant susirėmimams. Apie nuostolius ką ir bekalbėti. Netekome šaudy, šieno, bulvės, nespėjau ir stubą ineiti, jau vaikai verkdami prašo duonos.

Iš Suvalkų gub. Naumiesčio apskr., Svirgalų sodž. B. Puidėdienė rašo savo broliui T. J. J. į Brighton, Mass.

Mylimas broli: — Delko mams nieko nerašai. Jums tris laiškus pasiunčian, o nuo jūsų jokios žinios.

Naujienos pas mus sekančios. Praėjusi vasara buvo labai šilta, lietaus mažai. Javai nekaip užderėjo.

Liudna pas mus, mano vyrą paėmė į kariuomenę, dabar jis randasi Kauno tvirtovėje. Didelę karę pergyvenome. Nebegalejome pasilikti savo tėviškėje, turėjau su vaikais kraustytis į užemunį...

Sudiev B. Puidėdienė.

IS LIETUVŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

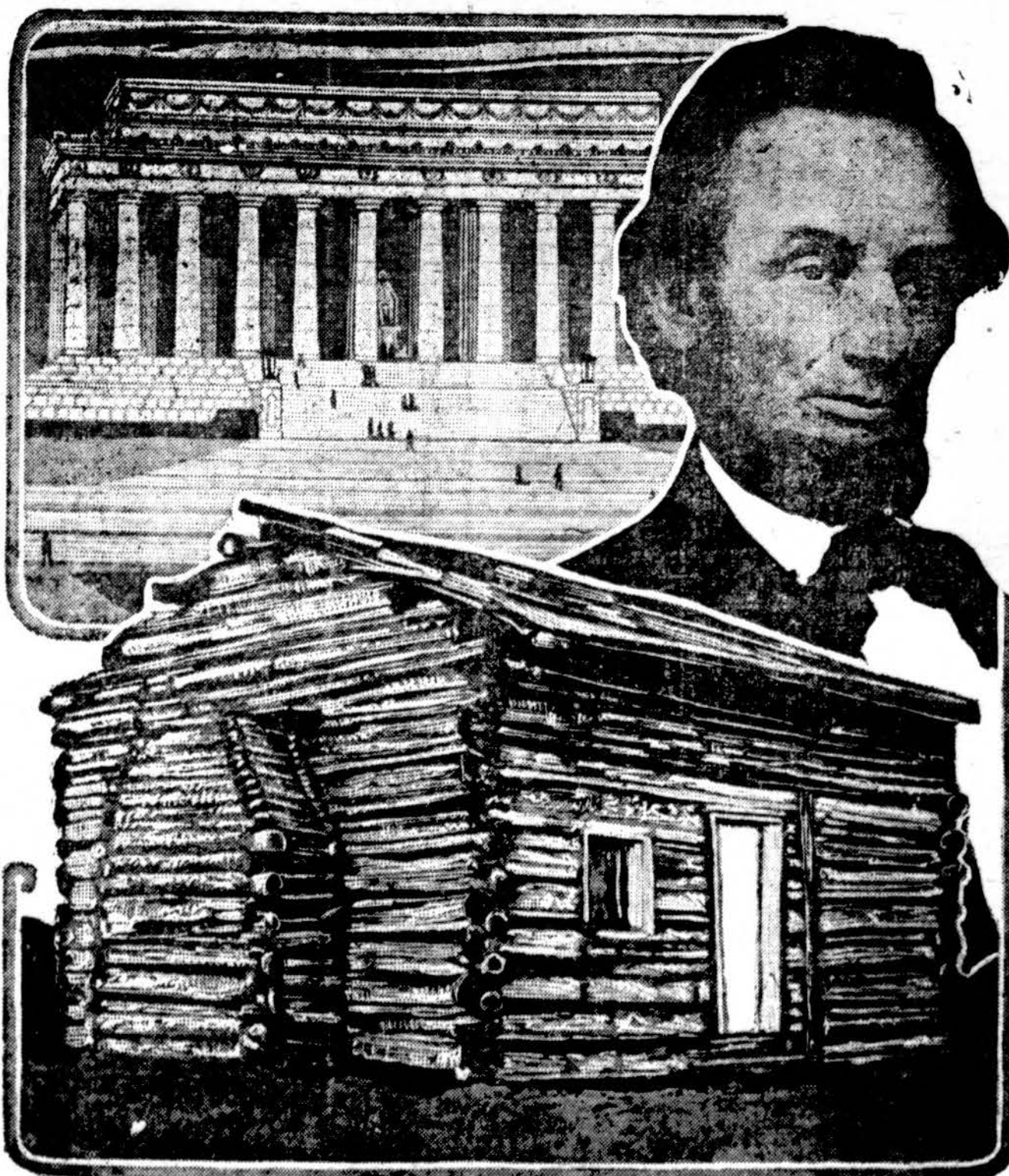
ROCKFORD, ILL.

Lietuvių čia gal būt apskaitoma apie 140 šeimynų ir paprastai nuostimis pavienių. Čionykščiai lietuviai myli šiek tiek švairiai išsistaisyti ir užlaikyti savo būtus, taipgi daugumas turi nuosavus namus, bet del blogų bedarbės metų, daugumas turi vargiai gyventi. Peštynės tarp lietuvių retai atsitinka.

Apie 3 mėnesiai čia gyvuoja Lietuviška kooperacija, kurioje priguli įvairių pakraipų ypatų ir draugijų. Kai kurie vyrai joje daug darbuojasi. Bet kaip paprastai kitur, taip ir mūsų kooperacijoj nėra gero sutikimo. Del partvyiskumų darbininkai yra mainomi ir pakeliami į augštesnės vietas. Jeigu tas toliaus tėtis, tas kenks kooperacijos gerovei ir gali privaryti kooperaciją prie blogo galo.

Mūsų lietuviai ir lietuviškos draugijos yra darbstūs. Ir daug gero darbo būtų nuveikta, kad mums nekenktų kai kurie iš varo lietuvių biznio delei leidžiami laikraščiai. Ir čia paduosiu vieną pavyzdį.

19 gruodžio kone visos vietos lietuviškos draugijos vaidino bendromis spēkomis veiklą. "Jono Vaikai", už kurį pelnas buvo paskyras šelpimui šių laikų nelaimingiams mūsų viengėnčiams Lietuvoj. Veikalas nėra nei kiek socializma užgaunantis, tečias, mat kad buvo lietuviškas, atsirado dangelis tokių, kurie iš kalno veiklą peikė, agitavo nesilankyti. Ir ištisus atitraukė tūla skaičių žmonių, kurie klausė plepalų, o po laikų graudinosi. Bet j tai nežiūrint vaidinimas nusisekė labai puikiai: publikos buvo daug, stebėtasi, kad darbininkai žmonės taip puikiai gali vaidinti. Net ir patys eieilikai nedrįso vakaro peikti, nors ir nesisarmitoj "Laisvėje" aktorius išniekinti, nėra už netikusį vaidinimą. Lyg rodos tik tokį padaršinimą mes turime duoti mūsų jaunimui už jo didesnius mūšiai, susirėmimai, o jų

LINCOLN, HIS NATIONAL MEMORIAL AND HIS BIRTHPLACE. 12 d. vasario mėnesio yra gimimo diena garsaus buvusio Amerikos prezidento Lincolno. Paveiksle matome Lincolną, žemiau jo namelius, kuriuose jis gime, o viršuje rengiamą jam paminklą Washington'e.

REDAKCIJOS PASTABOS.

ISVESKIME MŪSŲ PO-

LITIKĄ IŠ SALIŪNO.

Gal nei vienoje srityje Amerikiečiai lietuviai taip nesvyruoja, kaip nustatyme savo politikos link šio krašto tvarkymosi ir valdymosi. Mes po šiai dienai nežinome, kuriai iš dviejų didžiųjų Amerikos politinių partijų simpatizuoti: republikonams, ar demokratams. Mūsų spauda ligšiol neįstengė sudaryti tame klausime vienos ir pastovios opinijos, nes mūsų redakcijų simpatijas labai dažnai nusverdavo ta aplinkybė, iš kur daugiau buvo gaunama gerai apmokamų skelbimų rinkimų laiku. Tiesą pasakius, kelnėva yra ir orjentuoties, kuri partija lietuviams daugiau gali žadėti ateityje: ir vienyje ir kitų platformose yra gražios; ir vieni ir kiti nesiskundžia gausių pažadėjimų.

Gyvenime gi pasirodo dažniausiai, kad svarbu ne tiek partijos su jų platformomis, kiek žmonės, kiek kandidato asmuo, taigi, kad ir rinkimų laiku ne tiek reikėtų atsižūrėti į partijų platformas, kiek į siūlomų kandidatų privalumus.

Mums lietuviams bene sveikiau būtų politika šiuo laiku turėti būti tokia: mes turėtume būti tokiais kandidatais, kurie apsiims balsuoti Suvien. Val. nusausinimui. Šiandieną didžiausius visų ateivių geradaris bus tas atstovas, kuras paduos savo balsą už panaikinantį salininką. Amerikos lietuviams kas met išleidžia apie 40 milijonų dolerių svajinamiems gerimams. Tu rėsimė išsigsti, atsiminę, kad tas aukso kalnas išleidžiamas nuodijimui dvasios ir kūno mažutės ir silpnės tautos, kad už tuos pinigų mes žudome save, savo šeimynas ir visą savo tautą.

Kas paliuosuos mums nuo tos baudžios, vis vien, ar jis bus republikonas, ar demokratas — bus mūsų geriausias prietelis ir geradaris. Pralaužė, sustiprėję protu ir kūnu, pakilę dvasia ir širdimi, mes netrukime pataisyti įvairius kitus gyvenimo blogumus. Darbininkas turės laiko ir pajėgų šviestis ir organizuotis į rimtą kovą su jo darbo išnaudotojais, inteligentas negaisins pajėgų, pataikaudamas savo silpnėms ir daugiam dirbs savo vargstantiems broliams — ir visas mūsų gyvenimas pataps gražesniu ir turtingesniu. O ir mūsų Tėvynė susilauks nebe invalidų, su tuščia kišene grįžtančių namon, bet sveikų dvasia ir kūnu, šviesių ir naudingų pasiturinčių Lietuvos piliečių.

Štai kame, sakytume, yra mūsų sveikos politikos branduolis.

Ir nereikėtų bijoti to, kad keli tiksliniai mūsų salininkų panešty nuostolį, uždarydami savo girtąjį būrį. Jie savo apskurumą galės sunaudoti gerėnims tikslams. Juk tas pats žmogus nevien nuodus gali pardavinėti, bet ir sveikus ir naudingus dalykus. Atsiminkime, kad užsidarius salininkams, turės pakilti visi kiti bizonai. Lietuviai gerian valgyti, gražiau nešios, brangiau už butus mokės, daugiau ir bankus nuneš, nes neberekės atiduoti kasmet nuo galvos po 100.00 iki 200.00 j salininką.

Štai, pavyzdžiui, artinasi rinkimai į Chicago miesto majorus ir kitas valdiškas vietas. Illinojaus valstija išleido įstatymą, kad nedėdžienais turi būti uždaryti salininkai, kad nevalia jų laikyti atdary per naktis. Bet kai

miesto tėvai ir galvos nežūrė, ty įstatymų išpildymo, tai jie nandigai tik policijai. Mūsų gi darbininkai girdom ir nuodijami ir šventadieniais, ir per ištisas naktis. Miesto majoras p. Harrisonas tuo žvilgsniu nieko nepagerino. Dabar, jįsi vel stato savo kandidatūrą ir, kaip laikraščiai praneša, \$200,000.00 skiriamas rinkimų išlaidoms padengti. Aišku, kad doras pilietis neprivalo atiduoti tokiam savo balso. Juk p. Harrisonas, paklojęs rinkimams tokią sumą, turėtų paskui atsigriebti.

Mažne visi Chicago salininkai (apie 90%) yra demokratų pusėje ir atiduos savo balsus jų kandidatams.

Išmintį padaro gal tik lietuvių salininkai. Šie, vieno savo gudraus vado vedami, remia republikonų kandidatą. Mat lietuvių opinija šiandien yra pakrypusi republikonų pusėn. Vėrus republikonų valdžiai, lietuvių tikisi suilauktigere snių uždarbių. Tuo remdamies mūsų salininkai ir perša republikonų kandidatą. Bet kas iš to? Iš dviejų kandidatų — p. Olson'o ir p. Thompson'o — jie pasirinko sau tą, kuris jiems žada pilnų laisvę veikimo. Tai p. Thompson'as. Perskaite jo visus pažadėjimus, (jū labai daug ir labai gražių) mes neradome nei vieno žodelio pažadėjimo, kad būtų pildomi valstijos įstatymai apie salininkus, kad būtų uždarami paleistuvys urvai prie salininkų (t. v. Family entrance). Tuo tarpu gal nei vienas Chicago salininkas nerems antro republikonų kandidato p. Olson'o kurs jau senai čia pasislymėjęs, kaip doras, teisingas, gabus ir labai darbštus žmogus. Mat jie žino, kad p. Olson'as, palikęs miesto majoru, nemažai varžytų jų patvirkusį būrį, kad įvykintų į gyvenimą visus gerus įstatymus, o gal ir prisidėtų prie greitesnio prohibicijos įvedimo.

Užtat p. Thomson'ą jie vėžiuojasi po savo svetaines ir varo didelę agitaciją. Yra didelė viltis, kad republikonų partija nominuos į miesto majorus p. Olson'ą, kurs yra žinomas plačiai ne tik Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje, kaip vienas iš gabiausių ir rimčiausių amerikiečių. Nepagelbės turbūt p. Thompson'ui nei mūsų salininkų agitacija.

Gali būti, kad antruose rinkimuose demokratų kandidatas (p. Harrison'as, arba p. Sweitzer'is) išsivirš ir bus išrinktas. Ten jau nemažai galės nusverti ir salininkai, nes mažne 7000 Chicago salininkų atiduos savo balsus demokratų kandidatui. O juk kiekvienas nusives bent 10 savo gerų „kostumerių“. Vis dėlto, ankščiau ar vėliau ir Chicagoje, ir visoje Amerikoje visuomenė turės nusikratyti nuo girtosio kapitalo intekmės. Netrukdykite to, bet savo balsais prisidėkite ir patys prie to. Išveskime mūsų politiką iš salininkų.

PIRMEIVIAI BOIKOTUOJA DRAUGIJĄ ŠELPIMUI NUKENTĖJUSIŲ NUO KARĖS.

Kaip žinome, sumanius visų 4 Dūmų atstovams, Vilniuje buvo įsteigta Draugija šelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karės. Draugija žada veikti visose keturiose Lietuvos gubernijose: Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Gardino. Į tos draugijos valdybą pateko didžiūma atstovų katalikiškos visuomenės. Tuomet pirmiečiai pareikalavo, kad valdyba būtų papildyta dar atstovais nuo pirmiečių. Buvo susauktas antras visuotinis Draugijos susirinkimas, kurs

dviejų trečdalių balsų didžiūma nepripažino reikalingu dalyditi valdybą pirmiečių atstovais. Po to du valdybos nariai, nuo pirmiečių: p. Mašiotas ir p. Janulaitis pasitraukė iš valdybos, jų gi vieton inėjo du kandidatu: d-ras J. Basanavičius (L. Mokslo Draugijos pirmininkas) ir mokyto. Balčikonis. Pirmiečiai „L. Žiniose“ ir „L. Ūk.“ paskelbė boikotą Draugijai ir ragino steigti kitą — pirmiečių organizaciją šelpiti nukentėjusiems nuo karės. Pirmiečių rašytoja „Zemaitė atsiuntė į Amerikos „Naujieji“ neperdaud kultūringą laišką, kur išveda tą pačią boikoto mintį.

Nežiūrint tų visų boikotų „Lietuvos Draugija šelpiti nukentėjusiems nuo karės“ naujingai darbuojasi, daro dažnai savo posėdžius ir jau daugelį pavargėlių nušluostė ašaras. Jos veiklusis pirmininkas — atstovas Martynas Yčas jau apie 10,000 r. yra išgavęs iš rusų visuomenės tai draugijai pašalpos. Šelpia ją uoliai ir Lietuvos visuomenė.

Mūsų tautos Fondas per kun. M. Gustaitį nusiuntė tai draugijai 4,608 rublius, kaip pirmąjį amerikiečių dovanelę. Tautininkų nusiuntė L. Mokslo Draugijai 2,000 rub. taip pat turbūt bus atiduoti tai pačiai Draugijai, nes L. Mokslo Draugija šelpimu nukentėjusių nuo karės neužsiima.

Indomų, ką darys toliaus tautininkų ir socialistų Fondų valdybos. Tautininkų nuomonės persiskyrė. „Lietuva“ pritaria Lietuvos pirmiečiams ir nepartija siūsti įsikurusiai Vilniuje Draugijai, bet liepia laukti, kol pirmiečiai įsteigs savo organizaciją. „Vienybė Liet.“ pataria nedarvyti vienybės ir siūsti pinigų, kad ir nevisai patinkamai draugijai. „Tėvynė“ savo nuomonės dar nepasakė, tik padėjo p. Leono laišką, rašytą d-rui Šliupui, kuriame jįsai pataria visiems siūsti pinigų įsikurusiai Draugijai. Kas ta darugija nepasitiks, lai siunčia, kam jįsi nori, tik, sako, rinkite ir siųskite kuodaugiau.

Šis paskutinis patarimas truputį pavojingas, nes pradėjus jį vykinti atsidarytų platus laukas įvairioms suktėbėms ir išnaudojimams.

Panašiai patarė ir socialistams p. V. Kapsukas („Kovoje“); girdi, nesiųskite pinigų L. Mokslo Draugijai, nes joje sėdi buržujai; siųskite, esąs, sau žinomiems žmonėms. Jei šis patarimas būtų pildomas — tuomet ta visuomenė, kuri pasitikejo L. Šelpimo Fondu — būtų skandžiai užvilta. Kaip kas išmano, lai taip save ir gano. Mes visiskai pasitikime Lietuvoje įsisteigusia Draugija, kaip vienintisine legališka tuo tikslu organizacija, kuri be abejonės turės pasitikejamą milžiniškos didžiūmos mūsų tautos.

Mes manome, kad ir Tautos Fondas savo surinktus pinigų siųs ne kur kitur, kaip tai Draugijai. Tik mes nuo savęs išreiškiame mintį, jog bent amerikiečių lietuvių žymi dalis surinktų aukų turėtų būti paskirta šelpimui mūsų tautiečių iš Prūsijos Lietuvos. Mažoji Lietuva daug labiau nukentėjo nuo karės, negu Didžioji. Joje ir dabar tebesitėsia didžiausi mūšiai tarp abiejų kariuomenių. Ji nei kiek nemažiau nukentėjo nuo karės, kaip Belgija ir Lenkija. Daugelis mūsų kraujo brolių iš Prūsijos Lietuvos buvo rusų nugalbenti į tolimus Rusijos miestus, kaip nelaisviai. Tai gi visi jie beabepjė bus reikalingi pašalpos.

Be to, juos šelpdami, mes geriausiai galėsime patraukti jų širdis prie visos Lietuvos

ir gal tai nemaža prisidėtų prie abiejų sričių politiško suvienijimo ateityje.

BOTINAI NORIMA SURASTI KLERIKALAI.

Tautiškosios partijos steigėjai būtinai turi atrasti klerikalus. Mat, klerikalų nesuradę, jie neturės po kojų pamatą. Jeigu visi lietuvių klerikalai ne jų, socialistai, žinoma, taip pat ne jų — tai kas gi jiems ir beliks? Užtat jie ir nori katalikus perskelti į jįjau katalikus ir katalikus klerikalus. Šiaip jau katalikus (kad ir gerus, anot jų) jie norėtų pasisavinti sau ir juos paversti medžiaga savo būsimajai partijai. Bet pirmiausia juos atsikirti nuo klerikalų. Visų-pirma gi reikia surasti klerikalai ir juos negeistinoje šviesoje parodyti. Klerikalus surasti liepia ir pati katalikiškoji spauda, kuri protestuoja prieš primetinėjimą klerikalų vardo katalikams.

Ant žūt ir būt surasti klerikalus apsiėmė „Lietuva“ ir 6-me jos numerįje p. Tautininkas padarė svarbų išradimą, kad klerikalai esą visai netoli jos, ant Town of Lake, Chicagoje „Draugo“ redakcijoje. Kunigas „Draugo“ redaktorius esąs tikras ir typiškas klerikalas. Matote, pasak p. Tautininko iš „Lietuvos“ — katalikas ne klerikalas esąs tas, kurs kataliku yra tik Bažnyčioje ir savo namie. Jeigu tik jįsi savo katalikybę neša į visuomenės ir politikos gyvenimą — jįsi jau tuomet yra klerikalas.

„Draugas“ protestavo prieš Dr. Šliupo pakvietimą atstovauti Amerikiečius lietuvių Londono konferencijoje. Vadinas „Draugas“ savo tikybinius įsitikinimus stengiasi įnešti į tautos politiką. Taigi ar neaiški, kad „Draugas“ su jo kunigu redaktorium sudaro patį klerikalų lizdą. Jeigu nešimas krikščioniškai katalikiškos dvasios į visuomenės ir politikos gyvenimą — būtų klerikalizmo kritėrius (žymė), tuomet sakytume, kad duok Dieve, idant visi lietuvių būtų klerikalai.

Bet ne, gerbiame! Suklydote. Su tokiu jū klerikalizmu aiškinimu mes kol gyvi nesutiksime; ir negalėtų sutikti nei vienas, kurs nenorėtų šito supratimo iškraipyti. Tik pagalvokime, kur toksai supratimas nuveda.

Pagal jo ne klerikalų gali būti tik atšalęs ir nenuseklus katalikas. Kiekvienas gi geresnis katalikas bus visuomenės klerikalas. Geras katalikas ne tas yra, kurs visą katalikystę mato tik tame, kad namie ir Bažnyčioje daug potiriantų, i viešąjį gi reikalus niekur Kristaus mokslo pagrindų nepirkti.

Katalikybė nėra tai tik šventadienių ir tai tik tam tikrose vietose dvasios pasiamagimimas. Ne! Katalikybė — tai pilna ir aiški viso žmonių gyvenimo sistema, turinti persunkti Kristaus mokslo dvasia netik privatinį žmonių gyvenimą, bet ir viešąjį — visuomenės ir politikos.

Geras katalikas turi rūpintis, kad draugijų veikime nieko nebūtų tokio, kas priešintųsi jo tikybės principams, ir ne tik kad nebūtų nieko priešingo, bet kad suligtų jo principų patsai veikimas būtų nustatomas.

Geras katalikas rūpinsis, kad Kristaus dvasia parsunktų ir valstijų leidžiamus įstatymus ir savytarpus santykius tarp valstijų ir tautų, ir visą tarptautinę politiką ir diplomatiją. Taip mes suprantame katalikybę ir tokiam supratime mes negalime įžiūrėti klerikalizmo. Jeigu visas viešas katalikų veik-

imas rūpintųsi tik kunigų luomo reikalais, arba jeigu jįsi stengtųsi kunigams paduoti i rankas visus viešus reikalus vesti ir tvarkyti — tada galėtume matyti ten klerikalizmą. Bet mūsų „tautininkai“, klerikalizmo investigatoriai, užmiršta tai, jog katalikybė nešiti i viešąjį gyvenimą privalo netik kunigai, bet ir svietiškiečiai katalikai.

Ir jeigu katalikybės veikėjai (visviena svietiškiečiai ar dvasiškiečiai) stengsis taikinti visą viešąjį žmonių veikimą pagal mokslo Kristaus ir Jo įsteigtos Bažnyčios — tai jie anaipol nebus dar klerikalai.

Tėčiau pagal mūsų klerikalizmo inkvizitorius išsina taip: kadangi tu viešame gyvenime nori taikinti tą, ką skelbia Kristaus tarnai — kunigai, tai tu esi kunigų tarnas, kuniginis, klerikalas.

Jeigu gi nori būti tik kataliku, o ne klerikalu, tai sėdėk ramiai užpekyje ir nei žodelio nevamptelk, kada tavo tikybės priešai ims i rankas žailes valdžią, steigs betikybines mokyklas, mėtys kryžius iš visų viešų vietų ir savotiškai ims tvarkyti visus santykius. Jeigu kantriai kentėsi visą tą veikimą — tai būsi geras katalikas. Kaip tik tu imsi nerimauti ir pats imsi šį tą veikti — tu jau būsi klerikalas.

Na, valia jiems savaip aiškinti ir katalikybę ir klerikalizmą. Tik mums, katalikams, su tokio jū aiškinimu nereikėtų sutikti ir dar labiau reiktų spiesties po katalikybę vėliava. Lai savo būsimosios partijos narių jie ieško tarp lietuvių laisvamanių, arba atšalėlių katalikų, nutolusių nuo Bažnyčios. Visi gi gerieji katalikai lai nesiduoda suklaidinti ir lai lieka ištikimais savo vėliavai.

„DOROS MOKYTOJAI“.

Kad mūsų laikraštija nepildotinkamai savo augstą uždavinio, kad ji neaukleja, kaip reikiant, doriškos ir estetiškos sąmonės — tai visi jaučiamie ir matome.

Bet keista tai, kad i laikraštinių mokytojų ir dorintojų persai tie žmonės, kurie patys save suspėjo jau labai negeistinoje šviesoje doros žvilgsniu parodyti.

Štai dar neseniai „Jaunosios Lietuvos“ redaktorius pirmame savo suredaguotame numeryje, visai klaidingai nusivietė katalikų veikimą, iškrepdamas daugelį faktų, — šiandieną jis duoda lekeiją teisingumo kitiems. („Jaunoji Lietuva“, sausis 1915).

Ji bendradarbis p. K. V. barasi ant laikraščių už praeivardžius, o juk dar tik priešą porą savaitę bene tas pats mandagumo mokytojas savo vedamame laikraštyje prikygino vieną savo idėjų priešą prie piemens, ir tai ne kur kitur, kaip redakcijos apžvalgoje.

Jisai liūsta, kad laikraštinkai pametę teisingumo nuovoką, — ir tame pačiame savo straipsnyje štai kaip šmeižia sau nepatinkamą laikraštį:

Juk dar pernai „Draugas“ siulė katalikams (Kristaus mokslo išpažintojams!) panaudoti fizišką spėką ten, žur žodžiai negali paimti viršaus!.....

(Prie tos progos prašome p. K. V. ir „Jaunosios Lietuvos“ redakciją, kad per dvi savaites išrodytų, kur ir kada „Draugas“ siulė pavartoti spėką, kur žodžiai negali paimti viršaus. Jeigu tai nebus visuomenė turės teisę prilipti ant kaktos tų „dorintojų“ — melagų ir šmeižikų

vardą). Savo pamokslą pasakęs p. K. V. užbaigia:

Ir kas juokingiausia, — daugelis jų pasako, progai pataliku: „Aš nesikilioju ir neapkenčiu anų, tų niekų, benkarty ir peštukų, kurie koliojasi.....“ Kada gi išeisime iš to užburto rato?

Ištikrųjų, užburtas ratas. Šmeižikai mokina žmones padarumo, faktų kraipytojai — teisingumo. O išeisime iš to užburto rato tik tuomet, kada kiekvienas dorintojas ir mokytojas pradės nuo savęs dorinimo darbą. Ir p. K. V. ir „Jaun. Lietuvos“ redakcijai už pamokslus padėkotine ir savo širdin įsidėmėme tik tuomet, jeigu jie pasakytų: štai mes ir patys klydome, ir šmeižame, ir melavome... ir daugiau to žadame nebedaryti. Stengkimės visi būti doreni ir mandagesni. Bet kol jie mato tik kislą akyje artimo, savo gi akyse ir rasto nežūri, mes visuomet jiems pasakysime: Gydytojai! pagydykite pirma patys save.

J. Gabrys.

LIETUVOS IR LENKIJOS NEPRIGULMYBĖ.

AR GALI LIETUVA BŪTI DALIS NEPRIGULMINGOS LENKIJOS?

(Iš žurnalo „The British Review“)

Didis kunigaikštis Mikalojus pradėjo šios karės prižadėjo panaikinti rubežius, kurie dalija i dalis ir sujungti tautą i vieną valstiją. Nėra abejonės, kad Lenkijai tinka turėti plati neprigulmybė. Prieš šimtą metų išdalinta jos kaimynų Prūsijos, Austrijos ir Rusijos toji nelaiminga šalis kenčia įvairius persekiojimus. Bet sujudimai, kurie dabar iškilo Europoj leidžia mums manyti apie prisikėlimą netik Lenkijos, bet keletos kitų tautų, kurios buvo valdomos Austro-Vengrijos ir Rusijos.

Tėčiau Lenkijos neprigulmybės klausimas yra daug labiau supainiotas, neg daugumos manoma. Mes dar turime žinoti, kokiai Lenkijai bus duota autonominė; ar ji bus istoriškoji lenkų tauta, kaip buvo lietuviškai — lenkiška valstija, kurios rubežiai traukės nuo Baltiko iki Juodųjų marių, ar tiktai tikroji Lenkija, t. y. šalis, kurios didesnė dalis gyventojų yra tikrieji lenkai. Kad atsakyti tą klausimą mes turime kreipties i turinį atsisaukimo, kurį išleido vyriausis Rusijos armijos vadas, kurioje inter alia sakoma, nieko daugiau nebus reikalaujama nuo lenkų, kaip gerbti tiesas tautų, kurios yra surištos su jais istorijos ryšiais. Tas sakinyss leidžia manyti, kad pradžioje kėrės Rusijos valdžia buvo pasirėngus duoti neprigulmybę istoriškai Lenkijai, koki ji buvo prieš pirmąjį padalinimą 1772 m.

Ar yra galima atgaivinti istoriškąją Lenkiją? Pirm neg atsakyti i šį klausimą bus tinkama pažiūrėti, kas ji buvo ir delko ji negalėjo gyvuoti. Laikie jos padalinimo Lenkija buvo dualė valstija, lietuviškai — lenkiška, lygiai kaip Austrija ir Vengrija: toje sąjungoje Lenkija užėmė vietą šiandieninės Austrijos, o Lietuva vietą Vengrijos. Sėryšiai tų dviejų tautų prasidėdada nuo tryliktojo šimtmečio, kada Lietuvos kareiviai užėmė ir išpūstijo Lenkiją, pasiimdami tikstančius nelaimėjus. Keturioliktame šimetyje Gedimino duktė Aldona tekėdama už Lenkijos karaliaus Kazimiero nusivedė su savimi 24,000 lenkų nelaisvių, kuriuos jos tėvas paliosavo. Tai yra užtektinai, kad parodyti, jog Lietuva buvo baisus

kaimynas, kurį buvo pavojinga ignoruoti, ir nuo to laiko lenkai ieškojo progos su jais susidraugauti.

Laukiamąją progą pasitaikė apie 1386 m. Didžiam Lietuvos kunigaikščiui Jagailai vedant Jadvygą Lenkijos karaitę. Lietuva, kuri tuo laiku valdė teritoriją tris kart didesnę už Lenkijos, padarė tik dinastijos susivienijimą, kuris buvo visai neapmąstytas žingsnis. Ant to pasiremami lenkai nuėjo taip toli, kad uždėjo savo hegemoniją i valdantią pajėgą Lietuvą. Jie skaito priešais visus lietuvius, kurie būdami ištikimais savo gimtajai kalbai, plėtoja savo literatūrą ir gina savo tautystę, jie i tokius žūri, kaip seperatistus ir baisiausius istoriškos tradicijos priešus.

Pasak lenkų manymo, susijungimas Lenkijos su Lietuva buvo toks geras, kad geresnie istorijoje nerasi. Bet nepartijiai peržiūrint praėitį tarp lietuvių randame nuolatinę tendenciją atsiskirti nuo Lenkijos. Pirmasai separatistas buvo Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas, kuris buvo pasivadinęs karaliumi tos šalies ir tik vainiko laukę, kurį turėjo atsiųsti cėsorius Zigmantas, kad apsisvainikuoti. Tėčiau lenkai sulaukė pasiuntinių, kurie vėžė vainiką Vytautui, kuris trumpu laiku po to numirė. Susijungimas buvo pertraukiamas keletą kartų (1490, 1492 ir 1526), kada lietuvių išsirikndavo sau valdininkus atskirai nuo lenkų. Septynioliktame šimtytyje, kad abi tauti buvo užpulti žuvėdų ir rusų, Lietuvos didžiūnai kaip kunigaikštis Radvilas ir kiti, kad išgelbėti savo šalį, atsiskyrė nuo Lenkijos, prisidėdami prie Žuvėdijos. Lietuvių kunigaikštis Sapieha ir keletas jo pasekėjų buvo lenkų užmušti lapkričio 24, 1700 m. už bandymą nuo Lenkijos atsiskirti. Kiti garbingi Lietuvos didžiūnai, kap kunigaikštis Mykolas Koributas Vismovieckis, Lietuvos kariuomenės vadas, kunigaikštis Grgorius Oginskis, Zemačių kareivijos vadas, J. Pacas, kunigaikštis Karolis Radvilas, kancleris Didžios Kunigaikštystės Lietuvos, kunigaikštis Mykolas Oginskis, finansų ministeris ir k., kad atsikratyti nuo lenkų atmetė visas jiems duotas privilegijas ir bandė sudaryti tautišką valdžią Lietuvoje, tokią, koki ji buvo prieš susivienijimą.

Lietuvių atsisikymo judėjimas ėjo nuolatini, nesustojo net laike sukilimo, kurį sukėlė Kosciūška, nes lietuvių sudarė savo valdžią atskirą nuo Lenkijos. 1863 m. po paskutiniam Lenkijos sukilimui Lietuvos „diktatorius“ J. Kahanovskis paskelbė, kad Lietuvą turi rūpintis vien savo neprigulmybe, kaip Lenkija, bet turi visada būti neprigulminga nuo savo kaimyno. „Negelime daugiau“ jis sakė „Lietuvos padėjimą pavesti i rankas jos krikšto motinos Varšavos“.

Tie keli istorijos faktai, kurie gali būti padauginami be pabaigos, parodo, kad sąryšiai, tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo, taip sakant, ant popierios. Leikai turėjo jį nmlatos atnaujinti. Krevos unija (1385) sekė keletas kitų: Vilniaus unija (1401), Horodliaus unija (1413), Vilniaus unija (1432), Grodno unija (1501), Liublino unija (1569). Bresto unija (1569), Vilniaus unija (1812). Tos visos unijos parodo, kad lenkai visuomet stengė užlaikyti Lietuvą savo globoje.

Paskutinieji ryšiai tarp tų dviejų valstijų buvo perkirsti Rusijos, kuri pasiglemžė beveik visą Lietuvą ir didesnę dalį Lenkijos. Vėliau bendri-

TĖVYNĖS AIDAS

KARĖS METU

VAIZDELIS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO.

(Parašė P. A.)

(Pabaiga)

III AKTAS.

Ta pati akminko Žibinto gričio, tik truputį ap-
leista. Ant sienos, kaip kybojo, taip ir kybo
kryžius. Ona ant suolo pasirėmusi sėdėjo.
Žibintienė ant kelių melsėsi. Po gerai va-
landėlei pakelia galvą, apsidairo ir pradeda
kalbėti.

Scena I.

2-NE. Kasžin koks laikas? gal jau tuojau
pradės švisti! Štai jau trečia naktis be
miego, o jis vis negrįžta. Kad nors kokia
žinėlė pareitų apie jį. Dieve, iš kur man
duodi tokią kantrybę. Sakė, neva, šaltys-
šaus, kad tėva, kaip tik nuvės kareivių
dauktus, tai tuojau ir paleis, bet, matyt,
nepaleido. O, tie vaikeliai! Mano vistik
jau neilgas gyvenimas, bet kas vaikus ap-
rūpins? (keliasi, eina prie Onos, būdina
jau). Onutė, nevargink save dukrelė,
begk atsigulk — ką gi padės abiem var-
gti!

ONA: Mama aš neisiu gult, — gal tėvelis su-
grįš ir parves mums žinių apie tą baisiąją
karę.

2-NE. Kokios gi, vaikelai, gali būti žinios iš
karės lauko! Kraujas, ugnis, ligos, o
mums badas ir ašaros. Aš jau vistik ne-
pergyveniu šių sunkių valandų, kad tau
duktelė Dievas duotų išlikti gyvai ir svei-
kai, tu užaugtum Mariute, nes ji ką gi
be priežiūros pradės. O! kaip man ju-
dviųjį gaila! (Daroja). Štai ir švisti tur-
būt tuojau pradės... Ir taip mūdyi jau ke-
lintą naktį be miego praleidai. Gal šioji
diena atneš linksnesnę žinėlę.

ONA: Kasžin ar Petras, mano brolis, žino
apie šitą baisią mūsų kraštui nelaimę. O,
kad jis žinotų kaip mes nuvarginti likom.
ŽIBINTIENĖ. Jisai sakė atsiminsias mus,
bet kaip jam duot žinoti? O gal jis jau už-
miršo apie savo tėvus, tėvynę, jau taip
senai nieko nėra. O, sūneli, mūs — at-
simink tėvą, savo motinos vargą, pakol ta-
ve užauginom — atsimink savo tėvų že-
melę, karės suvargintą kraują ir ašaro-
mis palaistytą.

ONA: Mama, aš jam rašysiu laišką — jeigu
jis gyvas, tai vis-gi duos mums pagalbą.
Nes kas gi mums pagelbės? — bet, sako,
pačtos išveža... reikės nedėlioj nuejus į
bažnyčią sužinoti.

2-NE. O! niekas mums nesugrąžins tas vi-
sas skriaudas, ką kenčia mūsų žemelė!
Ant laukų liko javai nepaimti, žiemken-
čiai nesėti, gyvuliai paimti, vyrai karėje...
O kad nors mums duonėlės būtų...

ONA: Mums, mama Petrelis vis padės, kaip
tik jis dasigirs apie mūsų nelaimes... (kla-
so)... Aš girdžiu, lyg ant kiemo balsas...
(bėga greit prie lango ir ilgai žiūri). Ma-
ma, turbūt tėvelis parvažiuo... bet su kuo
jis ten kalba...

NE. Išklaušė mano malną Augščiūsią!
Vyras sugrįžo! Bėgk Onutė, padė-
si jam nukinkyti arklius, o aš žiūrėsiu
ką nors jam valgyti... (Ona bando eit,
bet tuo tarpu įeina Žibintas)...

Scena II.

NTAS... (ineina su botagu... apdulkėjęs ir
t. t.). Nekokias jums parvežiau naujie-
nas! Mūs tarp rusų ir prūsų jau pra-
sidėjo — mūsų vyrai stovėjo pirmoje ug-
nyje. Toliau išgarsite daugiau, o dabar
prie reikalo. Turime jau ligonį ir mes.
Pirmutinės aukos buvo lietuviai! Mūsų
žentas nežinau kur nuvartytas, tik, sakė,
kad teipogi į pirmas eiles... Nesitikė-
me jojo gyvo matyt! Melskis motin, už
savo vyriausios dukters vyrą!

2-NE. O, mūsų Vincelis... aš jį taip mylė-
jau. Kągi dabar viena Magdūtė pradės
ir taip jiems buvo sunku gyventi... Džiau-
giausi aprūpinu vieną dukterę, išleidau,
išlydėjau... Onutė, laimingesnė likusi da-
pakol namieje... O Dieve, Dieve, mano...
Kam mūs taip skaudžiai baudi...

2-NTAS. Kągi čion padės verkimas? Eikit
į vežimą... ten sužeistą parvežiau Juodžių
Joną... Dvi kulkos pervėrė jam kairiąją
ranką, o trečia da ir dabar kojoj yra...
Pilni ligonbučiai sužeistų, aš pasigailejau
jojo ir man apsiėmus jį parvežti namon,
gydytojai apžiūrėjo žaizdas ir paleido.

ONA: Mama, aš bėgu.

2-NTAS... Jis sveikas, tik be pagalbos ne-
gali išlipti iš vežimo. Aš sakiau sužino-
siu kas namieje ir jį tuojau nuvešiu pas
motiną... Bet tiek to, ką čion naktį tran-
kytės, rytoj nueis gal pats, o dabar eikit
atvest jį į stūbą... Pasiimk kėdę, nes ki-
taip neiškelsi. Geriau aš eisiu. (bando
eiti).

2-NE. Na jau mūdyi su Ona jį atsivesime...
sėdėk, ir taip esi pavargęs...

2-NTAS. Na žinokitės, o aš pasisėsiu... (už-
simąstęs... ašiedri išeina). O, tu galybė

Dievo, kokia tos karės baisybė! Ir tu man
taip greit vėskam pasidaryk! O tu ka-
reivių tik knibda kaip skruzdėlynuose
skruzdėlių... o visi linksni, kaip ir rodos į
vestuves eiti... Gražios vestuvės, kuriose
kraujas liejasi. Durtuvai ore blizga, ar-
kliai žvengia, muzika griežia, ir mano se-
nas kraujas užsidegė, eitum, rodos su vi-
sais į karę ir gana! Nė taip labai man
baisu atrodė, nė nieko!... Tik skaudu bu-
vo atsivėikint su Vincu!... o jis nė trup-
utį neverkė. "Tėveli, sako, važiuok na-
mon... suramink Magdūtę, tegul manim
perdaug nesirūpina, tik karts nuo karto
atsidūsta savo maldose prie Augščiūsi-
jo, kad jisai sugrąžintų gyvą namon — o
jeigu išgarsitė, kad galvą padėjau, suka-
bekit nors "amžinai atliki"... Čion jojo iš-
siveržė didelė žibanti ašara ir nuriedė-
jo per jaunus skruosčius žemyn... ir tuo
lyg susigėdęs, nusišluostė akis, nusišyp-
sojo į mane ir apsisukęs lyg pagal kaman-
dą nuėjo tvirtu žingsniu į paskirtą jam
vietą... Žiūrėjau ilgai paskui jį, pakol
neišnyko visai iš mano akių... Paguldys
galvą nabagas, masčiau sau vienas, ir nu-
ėją sužinoti, kada mane paleis važiuoti
namon... Žus ir mano brolio vaikai... o
toki vyrai, kaip ažuolai... laimingas mūsų
Petrelis, iškeliaujam pernai Amerikon — jis
ir nuo karės būtų neišlikęs... o aš da py-
kau, kaip jis ėjo... o dabar da gal mūs
atsimins!... O, kad jis žinotų mūsų baisų
padėjimą! Kiečiausia laiko širdis turėtų
atjausti tėvų, tėvynės likimą... (užsimąsto
sunkiai... Ineina 2-NE, Jonas prisilai-
kydamas Onos). Tai jau ir atsivedat!
Na, sodinkit jį čion ant suolo.

Scena III.

JONAS... Aš acesni taip labai silpnas, tik be
pagalbos negaliu vaikščioti.

2-NE. Šiėion Jonuk, prie stalo — gal ką
surasime ir valgyti... Ar labai skauda su-
žeistos vietas...

JONAS... Ne tiek skauda, kiek sėpmas jau-
čius nuo krapų lūštelėjimo... — gydyto-
jas laukia... aš jau išlydėjau žaizdas, ir ir
greit užgis... Laimingas esu, kad su ma-
nim tik tiek atsitiko. Dievas duos pa-
sveiksiu!...

2-NE... Ar nežinai, kas su Vincu?

JONAS. Nieko negaliu pasakyti... tik tiek, kad
jūjų pulkas pergerė palėdę ant priso. Iš
šalies visai netikėtai pradėjo į juos plo-
škinti iš armotų ir beveik visus išžudė...

2-NE... Tai jau jojo gyvo nėra...

JONAS... Nenusiminkime, mama! Visiems
reikės mirti. Dievas atleis jam jojo kal-
tes. O gal da gyvas Kraujas pralietas
neapsiliks be vaisių! Šioji baisioji karė,
kuri prarys tiek mūsų brolių nebus ir
mums be naudos, gal suteiks ir mūsų tė-
vynę šiojią tokią liuosybę. Turėkime
viltį, jog kiekviena kančia negali būti ne-
atlyginta — teisybė to reikalauja. Lietu-
vos žemė aplaišyta josios sūnų krauju ir
motinų ašaromis, turės pagimdyt mums
naują gadyne... Pamokys mus sutikimo,
meilės, vienybės, o tas suteiks mums ga-
lybę!... Grįždamas dabar prie jūsų, lei-
skite man atverti ir mano širdį... Aš no-
riu ir jums dabar padėti, senai tėveliai.
Paimkite mane už jūsų vaiką. Onutė aš
myliu labai, ir ji mane. Palaiminkite
šandien mūdiejų sutartį, o kada krau-
jas nužius nuo Lietuvos žemės, prašy-
sime mūsų susirišimo palaiminimo.

2-NTAS... (atsislojęs eina prie juodųjų...
...stovi kartu ir dėdamas rankas
ant juodųjų pečių). Na, Dieve padėk,
judviem vaikai — mylėkitės ir gyvenki-
te... Mudviem jau laikas pžeisti vietą ki-
tiems...

UŽDANGA NUSILEIDŽIA.

DEŠIMTS METŲ SMUKLĖJE.

PENKIŲ AKTŲ DRAMA.

Paveikslai iš lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Vertė JONAS ŠIRVINTAS.

ANTRA SCENA.

(Stotkus viešbučio vidus).

STOTKUS (už baro): Šandien tiesa blo-
gai einasi — nėra žmonių. Laikas jau
būtų Skirsnui ateiti. Vaikas turi pi-
nigų — nuo tėvelio nusikaušia — o senis
apie tai nieko nenumano. Sunkiai man
prisiėjo juodu su Vyšneviu sutaukinti.
Ištisų tai užsiveręs vaikystis tas Kaziu-
kas. Bet pinigų užtektinai turi! Šimtą
kartų jį buvo sunkiau perkabėti, negu
Vyšnevi. (Pamato Gintautą): Ana!
Ateina čia tas žmogus ką viešėjo pas mus
pereitą metą. (Iš kairės įeina Gintau-
tas): Labą dieną, tamsta! Jau metai pra-
slinko nuo tamstos apsilankymo.

GINTAUTAS: Taip, apie tiek. Kaip sekasi
pramonija? Ar taip, kaip tamsta tikė-
jaisi!

STOTKUS: Truputį net geriau!

GINTAUTAS: Tai tamsta patenkintas?

STOTKUS: Senai žinojau, kad man seksis.

Jokiu būdu negrįžčiau į seną malūną, nors
jį man kas veltui duotų.

GINTAUTAS: Kaip gi sekasi dabartiniam
malūno savininkui?

STOTKUS: Nepuikiausiai! Nemokėjo ma-
tyt, nei kiaušius pradų sumalti, tai tuoj
pirmus tris mėnesius nustojo pusės ūki-
ninkų. Nesugebėjo apsieiti su malūno pa-
darais ir nulaūžė girnų ašį. Taisė jį ki-
tus tris mėnesius ir neteko paskutinių ūki-
ninkų, kurie pradėjo vežti maltą už upės.
Sako, ten geriau mala. Vėliau iš nepasi-
sekimo labai susigraūžė ir apsirgo. Da-
bar girdeju, kad su dideliu nuostoliu
malūną parduoda.

GINTAUTAS: Kas perka?

STOTKUS: Majoras Skirsnas.

GINTAUTAS: Ką jis mano su juo veikti?

Gal išnuomuos?

STOTKUS: Ne! Mano taisyti bravorą. Ji-
sai žmogus gabus. Mato, kad geriau šia-
me dalyke išeisias — rugiai mūsų kra-
ste labai pigūs. Žmonės nesugeba iš rugių
padaryti daugiau nieko, kaip tik duoną
kepti. Dabar ūkininkai daugiau už rugius
gaus ir jiems bus lengviau pas mus ap-
silankyti.

GINTAUTAS: Tamsta taip įsitikinęs, kad aš
nei nemanau prieštarauti. — Rodosi ma-
joras Skirsnas skaitomas turtingiausiu šio
miesto piliečiu?

STOTKUS: Netik vieno miesto, bet ir visos
apielinkės. Turi gerą galvą ir moka rei-
kalus vesti.

GINTAUTAS: Kaip jo sūnus Kazimieras
gyvuoja?

STOTKUS: Rodosi labai gerai...

GINTAUTAS: Kiek jis gali turėti metų?

STOTKUS: Apie dvidešimtį...

GINTAUTAS: Kritiškas laikas! Ar netiesa?

STOTKUS: Taip sakoma, bet aš nepatiriau.

GINTAUTAS: Tamtai reikėjo gal tuom lai-
ku jau sunkiai dirbti!

STOTKUS: Taip. Būdamas Lietuvoj pas
ūkininką tarnu, turėjau visą dieną įsrei-
žęs dirbti.

GINTAUTAS: Kas žino kas šandien su tam-
sta būtų, jeigu to amžiaus laiką būtumėte
leidę veltui.

STOTKUS: Nežinau. Bet gi neišmanau ką
gali klindyti tai jaunam Skirsnui! Tu-
ri gerus tėvus ir pats yra gana apskrus,
kad save apsaugoti. Turi užtektinai pi-
nigų ir kiekvienas jį gerbia.

VYŠNEVSKIS (už kulnių): Seimininke!

STOTKUS: Tai Vyšnevis, mano geriausias
svečias. Meldžiu man atleisti!

GINTAUTAS: Labai meldžiu. Vienok šan-
dien labai esu nuvargęs ir, jeigu man
tamsta parodysite kambarį, eisiu atsigul-
ti.

STOTKUS: Mielai, meldžiu štai čia. (Išeina
abu du po dešinė).

VYŠNEVSKIS (ineidamas su Kazimieru iš
kairės): Tai santaika tarp mūsų! Tiesa?

KAZIMIERAS: Taip, aš niekuomet nenoriu
su kuo nors pyktis. Išsigersiu po vieną
vardan santaikos. Vincuk! Ei, Vincuk!

(iš virtuvės įeina Katriutė): Po vienutį
čia mums.

KATRIUTĖ: Vincuko nėra: aš jums patar-
nausiu. Ką malonėtumėte?

VYŠNEVSKIS: Labą dieną, tamsta, Katriu-
tė! Labai mums malonu. Degtinukės
išspradžių. (Vyšnevis ir Kazimieras sė-
dasi už stalo).

KAZIMIERAS: Žinai, Stanislovi, labai iš-
troškau. Kaip manai, kiek mes keturies
išstūtinome vakar šampano? Neatmint-
tum! Lygiai du tuzinai kaip vyrai!

VYŠNEVSKIS: Negalimas daiktas! Bet at-
sisėdote kaip vyrai, o kaip atsisitote?

Chal... chal... chal...

KAZIMIERAS: Tai tau pasisekė! Prisipa-
žinsiu, kad pergiliai pradėtu stiklinios-
na žiūrėti. Reiktų nustoti. Manau įsira-
šyti į blaivininkų susivienijimą. Vak-
ar išgėręs penkis bonkas tvirtai prisidė-
jau daugiau nebegerti, bet neišlaikau,
šandien tai jau išanksto atsisakau.

KATRIUTĖ (atneša prie stalo stiklus): Mel-
džiu, vaikinai!

KAZIMIERAS: Ar gera? Pirmą patį paban-
dyk!

KATRIUTĖ (ragauja): Gera!

KAZIMIERAS (ima stiklinę): Stanislovi, į
Katriutės sveikatą!

VYŠNEVSKIS: Ką! Juk dabar tik ką atsi-
žadėjai!

KAZIMIERAS: Taip, šampano, bet ne deg-
tinės.

VYŠNEVSKIS: Tai į sveikatą! (į Katriutę):
O, tai ugninė!

BARBORA (ineidama iš virtuvės): Katriu-
tė, dukrelė! Eik šią! Tu neprivalai čia
ineiti.

STOTKUS (iš dešinės): Duok jai ramybę! Ar
jai čia bloga? Topalinksmina svečias:
dažniau atsilankys ir ilgiau paviešės!

BARBORA: Vyre, niekuomet neieisiu, kad
Katriutė užimtų viešbutį vietą meškerės
sleiko. Ką žmonės į tai pasakys? Kat-
riutė, eiva į virtuvę! Čia nevieta gerai
mergaitė. Eiva! (Išeina abidvi virtuvėn).

Vincas ineina iš kairės ir stojasi už baro).

STOTKUS (į save): Tai kančia su ta mote-
riške! Turbūt tas Taučius jį taip išmo-
kino, kad sumažintų man pelną. Tegul
jas veltinai! (Išeina virtuvėn).

VYŠNEVSKIS (į Vincą): Žinai ką, Vincuk!
Puiki mergaitė ta tavo sesuo!

VINCAS: Žinoma!

VYŠNEVSKIS: Privalai jai rasti puikų vai-
kiną... Gal ji mane pasidabotų!

VINCAS: Nežinau! Gali jos paklausti.

VYŠNEVSKIS: Pasiklausiau, bet prisilįjau
motinos.

VINCAS: Kepti karveliai patys nelekia į
burną!

VYŠNEVSKIS: Smarkus iš tavęs vaikas.
Nemanau, kad toks būtum. Reikia pasa-
kyt, kad tau nepavelytų naktimis vaikio-
tis; tėvas privalo tave smarkiau daboti.

VINCAS: Nebijok! Sugebėsi prasilenkti.

VYŠNEVSKIS: Matyt! Truputį dar perjau-
nas! (Kazimieras ir Vyšnevis lošia to-
liau kortomis).

GALICŪNAS (ineina iš kairės): Ir vėl aš čia!

Užmiršęs visus savo prižadus vėl indindau
į tą prakeiktą lindyne. Jau turbūt nėra
man pagalbos. Kiekvienas gautas centas
traukia mane čia, kur išmainau jį ant pra-
keiktų nuodų, kurie užslopina manyje at-
mintį mano vargingų namų, verkiančios
pačios ir vargšo kūdikio. Klausyk, Vin-
cuk! duok man degtinės. Te tau dešim-
tuką. Paim!

VINCAS: Tėve, man liepė jums daugiau ne-
duoti, jeigu neteisite ramus.

GALICŪNAS: Na, gerai, gerai — būsiu ramus.

Duok! Netrukdysiu ten tiems gerbie-
miems. Duok stiklinę. Atsisėsiu čia sau
atskirai (sėdasi nuošaliai už staliuko).

Taip, taip. Tai visuomet taip esama! Te-
parpuola kuomet kas, vis ta pati — kur,
kada arba kaip — visi nusisuka ir, jeigu
norėtų atsikelti, patys dar toliau pastu-
mia ir sumindžioja. Visi jį niekina, net ir
tie patys šunsunkiai smuklininkai, kuomet
jau žmogus neturi prie savęs nei vieno
cento. Vienas žodelis paguodos ir sąjau-
smo gali ištraukti iš bedugnės nasrų, bet
ne... ir girtuoklis gaisra kur nors patvo-
ryj... Vakaras pasitiko mane kunigas Tau-
čius ir prašė manes pas jį užėti taip gra-
žiai, taip tėviškai, ašgi nedėkingas jį už-
gavau. Koks niekšas iš manes! Nusimi-
nė vargšas ir pasakė, kad jis turis viltį,
kad aš vis kuomet pas jį ateisiu, ašgi jį
išjuokiau! "Viešpatie, pasigailek manes
nusidėjėlio!" Vėl aš nelaimingas!

VINCAS: Tamsta Kazimierai! Užmiršau pa-
sakyti, kad tavęs čia neseniai ieškojo tėvas.

KAZIMIERAS: Taip! Tenesirūpina senis
apie mane, moku užsilaikyti. Lošime su
tamsta, Vyšneviu vintą. Tik žinoma be
suktybių.

GALICŪNAS: Be suktybių. Žinoma, kad taip:
kitaipti ir būti negali. Tiktai stikelis vy-
no ir kortų kaladė, bet tai dar ne užbaiga
ir tavo tėvas tai gerai žino.

KAZIMIERAS: Gali būti. Jisai ne kartą
mane persorgėjo, kad neloščiau, bet jau
galiu ir be jo apsieiti.

GALICŪNAS: Taip kitados ir aš maniau. Tu-
ri visgi gerą tėvą; jisai pažįsta visas šios
prakeiktos olos pagundas, nes pats daug
prityrė.

KAZIMIERAS: Viskas galima; bet nema-
nu, kad jam pakenkė. Kaip viskas išga-
ravo, virto geru žmogum. Tėleidžia ir
man truputį pašvilpauti. Išties, jeigu jį
čia būčiau patikęs, būčiau pasakęs, kad
save sergėtų, ne mane.

VYŠNEVSKIS: Narsus iš tavęs vaikas, Ka-
ziuk! Ir gerai jam būtum pasakęs. (Vin-
cas nueina po tiesiai, o iš ten ateina Stot-
kus).

STOTKUS: Labą vakarą tamstos! Gražiai
sau žaidžiate! Prieteliškai! (pastebėjęs
Galicūną): Juozai, kokis galas tave čia vėl
atnešė, kad sudrumsti mūsų ramumą?

GALICŪNAS: Taip, taip. Aš žinau, kad esu
nelaukiamu svečiu — neturiu pinigų. Pli-
kas kaip tilvikas nepatinka praturtėju-
siam malūnininkui — labai žemai atsipra-
šau — smuklės šeimininkui. "Baltutis"
jau gėdisi savo senovės draugo.

STOTKUS: Lauk eik, Juozai! Nepavelsiu
čia taip savęs užgaulioti. Vaziuok sau, aš
nereikalauju tokių valkatų. Jeigu nemo-
ki čia užsilaikyti mandagiai ir padoriai,
tai verčiau neik!

GALICŪNAS: Kas? Tu? Tu pliauški apie pa-
dorumą ir mandagumą? Smuklininko do-
ra!.. mandagumas! Fariziejan! Tu ku-
met buvai geru žmogiu ir geru malūninin-
ku, bet jau keli metai atgal. Mandagu-
gumas tavyje pranyko, kada puskartę bei
maišą išmainei į stiklą ir bonką. Dora!
Mandagumas! Tartum būtų mandagiau
pardavinėti tą prakeiktą degtinę, negu ją
mankti. Chal... chal... chal...

STOTKUS: Užtenka! Eik lauk!

GALICŪNAS: Neisiu!

STOTKUS: Neisi! Tu šunsunki, tai tave ve-
lias išneš! (meta į jį bonką) Te tau! (Ga-
licūnas pasilenkia, bonką pralekia ir palai-
ko kaip tik tuomsk į ineinančią Galicūno
dukterį Vikiutę; pastaroji inbėga su ky-
rūnu veidu ir puola ant smuklės grindų;
visi sustoja).

VIKTUTĖ (rėkia): Oi, oi tėveli, tėveli! Jie —
mane — užmušė! (alpsa).

BARBORA (ineidama iš virtuvės): Tai Ga-
licūnų Viktutė! Simonai, Simonai! Ar jau
prie to priejome? Kas ją užmušė?

GALICŪNAS: Kas! Tas latras Simonas Stot-
kus! Žmogžudė! Tavo pramonė tuojau
turi galą gauti! Čia prieš mano kūdikio
lavoną prisiekiu, kad žugsis už žinį!
(Galicūnas, griebdamas kėdę, bėga Stot-
kaus mūstų; Vyšnevis ir Kazimieras jį
gelbsti).

UŽDANGA.

(Toliau bus.)

"Šis - tas" iš priežasties
mirties a. a.

PILYPO FOTUNATOVO

vieno iš didžiausio lietuvių
mylėtojų — žinovų.

Spalių mėnesio 3 dieną, pa-
simirė Rusijoje didelis lietu-
vių prietelius dar prieš spau-
dą atgavus, Petrogrado Mok-
slo Akademijos narys a. a. P.

"Pažanga"

Literatūros, Mokslo, Politikos ir Visuomenės Menės žurnalas

Pradės eiti šių metų Kovo mėnesį Chicagoje.

"PAŽANGA", eis tautiškai-krikščioniškoje
dvasioje.

"PAŽANGA" leis "Draugo" Bendrovė.

"PAŽANGA" ves tie patys redaktoriai, ku-
rie redaguoja savaitraštį "Draugas"

"Pažangos" Kaina

Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Atskiri numeriai po 25 c.

Adr.

Draugas Pub. Co.

1800 W. 16th Street, - Chicago, Ill.

žmoniška. Juokais yra sako-
ma, kad toji šalis yra kultū-
ringiausia, kur daugiausiai
suvartojama muilo ir popie-
rio. Keistas neva pasakymas,
turi tečiau gilią reikšmę. Ai-
šku, kur daug suvartojama
muilo, ten švariai gyvenama.
ten dažnai grįžios valomos,
lentynos mazgojamos, ten ne-
siveisia bakterijos ir neplati-
na ligų, žodžiu — ten švariai
kultūringai gyvenama. Lietu-
vių moterėlės nieko neken-
ktų pakeisti "powder'į" muil-
ui, švariai užlaikyti stubą, daž-
nai prausti savo vaikučius,
dažnai keisti baltinius, nes
švara, tai tikrų-tikrą kultū-
ringo šviesaus žmogaus žy-
mė. Svarumo mums lietu-
viams kartais labai trūksta.

Aišku, kur daug suvartojama
popierio, ten žmonės moka
skaityti ir rašyti ir tuo
mokėjimu naudojami. Idant
mokėti skaityti ir rašyti, rei-
kia turėti užtektinai gerų mo-
kyklų, ko mums lietuviams y-
patingai trūksta. Pusė mili-
jono lietuvių per penkiasde-
šimt metų sugebėjome įsikur-
ti vos keliolika parapijinių
mokyklų ir nei vienos augštes-
nės moksloinės. Pagaliau ir
tų keliolikos mokyklų inkuri-
mo istorija aiškių-aiškiausiai
liudija apie lietuvių nerangumą
ir nepatrijotiskumą. Pirmi
mokyklų inkurėjai ir užma-
nytojai kiek turėjo privargti,
kiek kliučių pergalėti, iki at-
stisojo šioki-toki mokykla. Ra-
sime šiandieną ne vieną milži-
nišką lietuvių koloniją Ame-
rikoje, neturinęią savos lietu-
viškos mokyklos. Turbūt pa-
mąstama, kad mokykla lošia
be galo svarbią rolę tautos
kultūriniam gyvenime. Ne-
veltų yra sakoma, kad už vie-
ną mokyklą duoda dešimt ne-
mokyklų... Šviesios kultūringos
tautos užlaikymui mokyklų
skiria didelį nuostintį savo
valstijinių inieigų, įveda pri-
verstiną mokyklos lankymą,
puikiai apmoka mokytojams
ir tt. Kur valstija to nedaro,
nesirūpina gerai sutvarkyti
mokyklų, ten liaudis lieka
tamsi ir visa šalis ingija var-
dą nekultūringos, barbariš-
kos šalies. Mes gyvename kul-
tūringoje šalyje, puikiai įren-
gtą mokyklą čia rasime mažiaus-
iam miestelyje, mokslas yra
priverstinas. Tečiau mes lie-
tuviai, norintieji nešioti tau-
tos vardą, norintieji gyventi
savystoviu gyvenimu, kaippa
atsikrą tauta, neprivalome pa-
sitenkinti viešomis amerikie-
čių mokyklomis, bet turime
kuodaugausiausiai įsisteigti savų
moksloinių, kur jaunoji kar-
ta būtų lavinama tautiškai
krikščioniškai dvasioje. Atsi-
randa lietuvių tarpe žmonių
kurie viešai peikia lietuviškas
parapijines mokyklas, giria
viešąsias amerikiečių mokyk-
las ir josna savo vaikučius
siunčia. Didelę klaidą daro
tie tėvai, kurie siunčia savo
vaikus į sveitinantinių moky-
klų, pradedantį slysti į savo.
Kam mes statome savo bi-
nyčias, kam kuriame savus
laikraščius ir draugijas? Lan-
kykime aiškių bažnyčias, skai-
tykime anglių laikraščius, dė-
kinės sveitinančių draugijos-
na, o už keliolikos metų nieks
ir nežinos, kad kokie ten lie-
tuviai gyveno ant žemės skri-
tulio. Tečiau ir didžiausias
lietuviškų mokyklų priešas ne-
norėtų manding matyti lietu-
vių tautą dingusių, paskendu-
sių sveitinančių bangose, bet
trokšta, kad mūsų tauta aug-
tų, jos sąmonė stiprėtų ir ji
pagaliau atstotų kitų kul-
tūringų tautų eilėse. Jei taip,
tai reikia tą mūsų tautą tokia
padaryti. Kiekviena tauta su-
sideda iš atskirų asmenų, ma-
nos, tėves ir kito tokio. Ko-
kie tie atskiri asmenys bus,
toki bus visa tauta. Bet ta-
vo, mano ir kito tokio vietą
veikia užims kiti, užims jau-
noji karta, koki toji karta bus,
toki bus visa mūsų tauta. Tai-
gi kas auklėja jaunąją kartą
tautiškai krikščioniškai dvasi-
sioje, tas stato tautos rūmą ant
tvirtų pamatų, kurių jokie
persekiojimai neįveiks. Nega-
lima jaunosios kartos auklėti
tautiškai krikščioniškoje dvasi-
sioje, neturint savo mokyklų,
kurių mums labai ir labai tru-
ksta. Mūsų nerangumas ir
patrijotizmo stoka yra to sa-
vų mokyklų trūkumo vie-
svarbiausiųjų priežasčių...

Svarbiu kultūros įrankiu
patrijotizmo žadintoju yra
rai sutvarkyta spauda. Ap-
spaudos galybė nieks šiandien
neabejoja. Kultūringos
tautos turi tūkstančius laikra-
ščių, kas met paleidžia į ži-
nes tūkstančius tomų įvairių
knygų. Kai-kurie laikraščiai
turi milijonus skaitytojų. Mu-
sietiviai ir iš to atžvilgio
turime ku labai pasidžiaugti.
Tiesa, turime bene tris-
šimtis laikraščių, einančių
Amerikoje, bet kas iš to,
kai-kurie jų varo ne ke-
rinimo darbų, bet atkultū-
rinimo, sėja anarchijos dvasi-
mūsų tarpe. Mūsų tautiškai
atgimimas eity daug sparčiau
ir tikresniu keliu, kad mūsų
spaudos neterėtų tokie nekul-
tūriški laikraščiai, kurie tie-
siai stabdo mūsų tautos veži-
mą, pastaraisiais metais gana
sparčiai pradėjusi bėgti kul-
tūros keliu, tai tikri pagaliai
kaišiojami tautos vežimo tarp-
ratin. Kilant tautiškai krik-
ščioniškai tautos sąmonei, tie
laikraštukai, del biznio leidžia-
mi, savaini turės išnykti.
Mums reikia idėjos laikraščių,
o ne gešeto. Tokių idėjų
laikraščių mes mažai teturi-
me, jų mums trūksta, nors
mūsų visuomenė nemėgsta
dar skaityti gerų laikraščių.
Iš pusės milijono lietuvių čia
Amerikoje, tik maža dalis te-
skaityto laikraščius, kiti neskaity-
to jokio laikraščio. Tai yra
faktas, nors labai apverkti-
mas. Gana žymi lietuvių lais-

taito nešvarius laikraščius ir tik koks 15-20 tūkstantis skaito idėjas laikraščius, kurie de- da visas pasirašius, kad tik sužadinti lietuvių tautiškai- krikščionišką sąmonę. Meilės skaitymo gerų laikraščių ir knygų mums labai trūksta. Turėtume mokintis nuo ame- rikiečių, kaip skaityti laikra- čius. Amerikietis eina į dar- bą su laikraščiu, grįžta iš dar- bo su laikraščiu, gula ir kelia su laikraščiu neperiskiria su juo nei prie valgio. Vietoj pris- isavinti amerikiečių blogus papročius, prieš kuriuos pa- tys išmintingiesi amerikiečiai kovoja, prisisavinkime geriau- gerus jų papročius. Pamėg- dziokime kitataučius švarume, mandagume, blaivume ir skai- tyme laikraščių, o ne kramtyti gumos ir tabakos... Anksčiau ar vėliau lietuvių turės iš- mokyti skaityti gerus laikra- čius ir knygas ir jais puošti savo namus, nes negi galime mes iki teismo dienos vilties užpakalyje kitų tautų ir amži- nai būti kitų pastumdėliais...

Prasipatinus geriams laik- raščiams, mūsų spaudai su- stiprės, ir mūsų draugijai gyvenimas kitaip susi- tvarkytų ir atsistotų ant tvir- tų pamatų. Šiandien visi su- prato vienybės galybę, kas gy- vas spiečia draugijoms, tik mums trūksta supratimo, kad kaip du stovs, visados daugiau padarys. Vienijasi ir organi- zuojasi šiandien visi, tveriasi įvairios sąjungos ir susivieni- jimai, tik mūsų lietuvių dau- guma nepirguli jokia draugi- jon. Yra tai faktas, kad pu- sė Amerikos lietuvių gyvena palaidi, neįstoję jokia organ- izacijon. Beje, užsiminus apie draugijas, turiu pastebė- ti, kad lietuvių čia Amerikoje turi per daug draugysčių, ku- rios visos esti silpnos ir men- kutos, viena į kitą yra pana- šios, kaip lašas vandens į la- šą, skiriasi tik savo vardu. Yra tai klaida tvirti kuoda- gausiai draugijų. Mums ne- reikia devynių galybių drau- gysčių, mums reikia milžiniš- kų organizacijų, kurios skai- tytų savo narius ne dešimti- mis, bet tūkstančiais. Ameri- koje gyvena Susivienijimas lietuvių katalikų. Jis turėtų skaityti savo narius šimtais tūkstančių, ne dešimtimis, kaip dabar. Amerikoje gy- vuoja lietuvių Katalikų Fede- racija. Jos tikslas yra sujun- gti po savo sparnais visas draugijas, sąjungas ir susivie- nijimus. Koki didelę galybę mes pasidarytume, jei visos gyvenančios draugijos susi- spiestų po Federacijos iškel- tą vėliava. Kokia milžiniška tap- tume jėga, su kuria kiekvie- nas būtų priverstas skaityti. Anksčiau ar vėliau turės tas įvykti, jei norėsime susilygin- ti su kitomis tautomis ir sa- vo reikalus tinkamai aprūpi- ti. Vietoje tvirti vis naujas naujas draugijas, vietoje didinti pirmininkų, sekreto- rių, kasininkų skaičių, kad pa- čiam tusbūt vienu jų likus, geriau glauskimės prie katali- kų Susivienijimo ir Federaci- jos. Vienybėje-galybė. Te- čiau paskutinių dienų nuoti- kiai, du politišku seimu, trys fondai, įvairūs kivičiai aiš- kiai liudija, kad mums, Ame- rikos lietuviams labai ir labai trūksta netik vienybės, bet ir kultūringumo, kaip pradžioj minėjau. Kuomet mūsų tėvy- nė Lietuva yra teriojama nuo- žmaus prieš, dega kaimai ir miestai, verkia našlės ir naš- laičiai, badas žiūri mūsų vien- genčių akysna, mes čia Ame- rikoje mokame tik barties ir kas tas aukas laikys, kas jas rinks, kad tik tu aukų būtų kuodangiausia surankiota ir kad tos aukos būtų tinkamai suvartotos, kad jomis būtų vargas mažinamas Lietuvoje, o ne kanuolės (armatos) per- amos... Sunkūs dabar Ameri-

koj laikai, daug aukoti neiš- sigalime, tad aukokime tiek, kiek galime, aukokime našlės skatimą. Turime puikią pro- gą nors šiek tiek atsilyginti savo tėvynei, kurią nuskriau- dume bėgdami iš jos, išneš- dami savo spėkas svetiman- kraštan. Remdami Tautos Fondą" išpildysime savo šven- čiausia pareigą ir tu trukumų bei nedeatelių mūmose bus nors kiek mažiau.

Lygumų Jonas.

(Pradžia ant 4 pusl.)

škasmas buvo atsitikimų sunai- kintas ir laikomas be vertės lietuvių, kurie niekados ne- gailėjos unijos, kuri jiems at- nešė daug nemalonumų. Nes Lenkija niekados nebuvo tik- ras draugas. Ji netik neišlai- kė prižadėjimų apsigynime nuo priešų, bet nusilpnina Lie- tuva, pasidėdama neapykantos sekla įvairiuose šalies sluog- sinuose ir pasisavindama tur- tingiausias jos provincijas, Padoliją, Volyniją ir Kijavą. Aišku, kad toki sudėtinė val- stija, susidėjus iš dviejų tau- tų, iš kurių viena (Lenkija) stengėsi sunaikinti antrą (Lie- tuva) negalėjo užlaikyti ir bu- vo priversti atsiskirti nuo latvinišiais vidujais nesuti- kiniais dviejų tautų. Ir ban- dyti atgaivinti Lenkiją ant tų pačių istoriškų pamatų būtų tai padaryti tas pačias klai- das ir sulaukti tų pačių pasek- mių.

Peržiūrėję senesnius santi- kius lietuvių su lenkais, lieka paimti dabar esančius. Len- kai tebežiūri į Lietuvą kaipo- dalį Lenkijos — ko ištikimo ne- buvo net laike susijungimo ir lenkų nacionalistai nenuli- stančiai darbuojas, kad pri- rišti juos prie savęs. Jie va- ro gyvą propagandą per spa- dą, mokyklas ir labiau- siai per kunigus, kurie geidžia primesti lietuviams lenkų kalbą tikėjimo apeigo- se, kad kiek galima greičiau šalį sulenkinti.

Lenkiškoji ypatybė bažny- čios, kaip politiškos instituci- jos pasirodė ypatingai žymi po puolimo lietuviškai lenkiš- kos valstijos. Lenkai neturė- jo kito kelio lietuvių lenkin- ti kaip Bažnyčią, ir jie gavo didelę paramą iš katalikų ku- nigų. Vilniaus decezija, ve- dama sulenkėjusios kapitu- los yra ypatingai ener- ginga jų patarnavimams ir veiklesnė lenkinime lie- tuvių, negu jų mokinime krikščioniškojo tikėjimo ir do- ros. Jie naudojas visais jiems galimais būdais ir pa- mokslineybe ir konfesionala- las yra verčiami į lenkų kalbos mokyklas. Per kai-kurį laiką Vilniaus lenkai vyskupar- vėdė įpatinę politiką kunigų skirstyme, siųsdami į lietuvių parapijas žmones, kurie šne- ka vien lenkiškai. Vietoj, kad pasistengtų išmokyti šalies kal- bą, tie kunigai mokino lenkiš- kai savo parapijiečius.

Nuo 1864 iki 1904 tas baž- nytninis lenkinimas buvo re- nimamas Rusijos valdžios už- ginimu spaudinti lietuviams savo knygas lotynų raidėmis. Lietuviai buvo verčiami var- toti lenkiškas maldų knygas. Po 1904 metų, leidis spaus- dinti lietuviškas knygas, dau- gybė laikraščių pradėjo eiti iš Vilniaus, Kauno ir Seinų, pa- kilo tautinis žmonių susipa- ršimas ir žmonės pradėjo rei- kalauti kunigų vartoti lietu- višką kalbą pamaldose. Tai buvo priežastimi daugelio ne- sutikimų. Lenkų kunigai ban- dė užlaikyti status quo ir at- siskaldė leisti lietuvių kalbą bažnyčias. Po keletos metų reikalavimo keliose vietose lenkų užsispirimas liko sulau- žytas ir net Vilniuje liko pa- skaita bažnyčia vien tik lietu- viams.

Lenkų nacionalistai tuos teisingus nusileidimus skaito smūgiu savo partijai. Jie nu- sprendė neveizinti kiek tai at- sieitų atsiminti atimtas nuo jų pozicijas ir neuleisti lietu- viškos kalbos ir jokią deeci- jos parapiją. Tuo tikslu jie pradėjo vesti karštą propa- gandą, kuri nenustoją net ak- tualiuose susirėmimuose.

Kruvinos muštinės atsitiko lietuvių bažnyčiose ir fanati- kai liejo kraują iš silpnų mo- terų prasikaltusių už giedojimą giesmių gimtoje kalboje, kaip tai atsitiko keletoj Vil- niaus decezijos parapijose — Asavoj, Rodunoj, Joniškyje, Kurvelavoje ir k.

Lietuviai buvo priversti kreipties į Apaštališką sostą ir pasiuntė Memorandą apie padėjimą lietuvių katalikų Vilniaus decezijoje. Išdėstė nenormalų Katalikų Bažnyčios padėjimą Lietuvoje, pasirašu- sieji Jo Šventenybės reikala- vo:

1. Pripažinti Katalikų Bažny- čią Lietuvoje neprigulmingą, nuo Lenkijos, jas abi atski- riant, nes lietuvių ir lenkai yra dvi labai skirtingi tauti.

2. Sudaryti lietuvių arkivy- skapiją susidedančią iš vysku- pų Vilniaus, Žemaičių ir Sei- nų su arkivyskupų Vilniuje, senovės lietuvių sostapylė.

3. Paskirti vyskupus ir Lie- tavos arkivyskupą iš lietuvių, kurie supranta ir yra prisi- rišę prie Lietuvos žmonių ir kalbos.

4. Siųsti visus Apaštališko- jo sosto laiškus, bulas, evan- gelijos laiškus ir tt. tiesiai Lietuvos vyskupams, nesuni- čiant jų pirma Lenkijos vy- skupams; ir vadinti Lietuvos atskirai nuo Lenkijos skai- tant katalikiškas šalis.

5. Palaukti nuo pareigų lenkinančius vyskupus Lietu- voje ir jų vieton paskirti lie- tuvių vyskupus.

6. Panaikinti lenkinančią kapitulą Vilniaus decezijas, kaipo šaltinį anarhijos ir nesutikimų toje decezijoje ir ją sudaryti išrenkant naujus na- rius.

Toliau pasirašiusieji reika- lavo Apaštališkojo sosto pa- siųsti komisiją iš nepartyvių dvasiškių ištirti Katalikiškos Bažnyčios padėjimą Lietu- voje. Ligisli tečiau Vatikanas ant nelaimės klauso šmeižtų, neištirdamas pats faktų, ku- rie yra jo ypatingoje galėje.

Ir taip ilgai pakol lenkų na- cionalistai taip žiauriai elg- sias, kaip viršui minėta, nebus jokios vilties lietuviams su- tartyje su jais gyventi.

Toks tai padėjimas tikėji- mo srityje, vienatinėje srity- je, kurioje lenkai užlaikė sa- vo interkne. Aišku, kad jei lenkų kunigai gautų dar pa- dėjimą laisvos Lenkijos, ryšiai tarp abiejų pusių ištempti dabar jau lig- trūkimo, būtų visai su- traukti su pasekmėmis, gal- būti labiausiai pavojingomis Katalikystei. Imant tai visą į domą ar yra galima laukti nuo lenkų "gerbti tiesas tau- tų, kurios yra surištos su jais istorijos ryšiais", kaip Didy- sai Kunigaikštis Nikolaus pa- taria savo prižadėjime!

Tas trumpas pranešimas parodo, kad santykiai Lenki- jos su Lietuva nebuvo taip ar- timi kaip lenkai norėtų turė- ti. Nebuvo nieko daugiau kaip paprastai dinastijos ry- tims, apsiginimo ir užpuolimo, susivienijimas, kuris vėliau buvo paverstas į politikos u- niiją. Toji uniija buvo atsi- tikimų sunaikinta, kada Lietu- viškai-Lenkiska valstija buvo išskirstyta jos kaimynų ir, iš to sprędžiant, negali būti pa- matu dabartiniam lenkų rei- kalavimams Lietuvoje. Šian- dieniame padėjime lietuvių neturi jokios priežasties gir- ties savo santikiais su lenkais,

kurių pasielgimai neduoda vilties sutikimui. Lenkai gei- džia uždėti savo globą, savo kalbą ir savo politikos idėjas Lietuvai, remdami savo rei- kalavimus istoriškais tradi- cijomis, kurias jie išaiškina tinkamai jų pačių interesams. Tose aplinkybėse, atgaivini- mas laisvos Lenkijos rube- žiuose senos Lietuviškai-Len- kiškos Valstijos yra negalimu (unthinkable).

Toks atgaivinimas sunai- kintų pirmiausiai tautiškumą netik Lietuvos, bet taip-pat ir Latvijos žmonių ir Baltijos ir Ukrainos. Neapsistojant ant tų trijų paskutiniųjų tautų, tarpe kurių tautinis atgimi- mas pradeda eiti spėriu žin- gėniu, aš manau užtektinai ai- škiai parodyti dalykų stovį tarp lenkų ir lietuvių. Jei Lietuva bus prijungta laisvai Lenkijos valstijai, toji valsti- ja liks geriausia vieta augi- mui anarhijos ir nesutikimų kaip tai buvo prieš padalini- mą 1772 m. Ji turėtų suirti, kaip suiro sąnoji Lietuviška valstija vietoj būti taikos ir ramybės faktorium Europoje, ji būtų priežastimi naujų ka- rių. Jei Europai nori užtikrin- ti tvirtą ramybę, ji turi ne- laužyti tautiškumo principo, bet priešingai turėti jį kaip vadą perdirbant savo mapą.

Parenta tuo principu, Len- kija, Lietuva ir visos kitos tautos, turinčios savo tautinį jausmą, turėtų gauti pilną ne- prigulmą ant rasinio pama- to, kad patenkinti jų troški- mus. Autonomišką Lenkiją turėtų būti pastatyta iš de- vinių rusiškų Lenkijos guber- nių: Suvalkų guberniją, kuri yra grynai lietuviška, buvo neteisingai prijungta prie Len- kijos Vienos kongrese, 1815 m., turėtų būti atskirta ir su- grąžinta neprigulmingai Lie- tavai. Ir Lietuva, jei pasta- tyta ant socijlių pamatų, tu- rėtų turėti gubernijas Suval- kų, Kauno, Vilniaus ir (Gar- dino, Latvija-gi ir Baltijos gu- bernijos surištos su Lietu- va bendrai tautiniais ir eko- nominiais ryšiais, galėtų su- daryti kokią nors su jais fe- deraciją.

Iš "British Review" Londone.

OFICIALIS PAAIŠKINIMAS PAREIGŲ BAŽNYTINIŲ KOMITETŲ CHICAGOS ARCHIDIOCEZIJOS.

Skyriuje 20, paragrafuose 264 ir 265 paskutiniame Synode, bu- vo išdėstyto sekančios taisyk- lės del Bažnytinio Komitetų su- kyrimo, taravimo ilgumo ir pa- reigų:

"264. Imdami atydon Balti- morės Trečios Tarybos patarimą. 264. kad parapijonų komitetai būtų sutverti kiekvienoje parapi- joje, ydant padėjus ir patarus gerb. klebonui laikiniui parapijos reikalų vedime, mes šiuo paliep- tume, kad kiekvienoje parapijo- je, kurios turtai yra mūsų jurisdik- cijoje, būtų įsteigta Komitetas iš sietiškių globėjų (trus- tees), arba užveidėtojų (kura- toes), arba patarėjų (Council- men), kurie vadintusi "Bažnyti- niu Komitetu," ir mes norime, kad šis Bažnytninis Komitetas susidėtų iš dviejų žmonių.

Todel kiekvienos parapijos gerb. Klebonas privalo kas me- tai prieš sausio penkioliktą die- ną pasiulyti mums iš savo pa- rapijos penkius vyrus, turinčius Baltimorės Trečios Tarybos rei- kalavamasias kvalifikacijas. Iš šių penkių mes parinksime du, kurie tarnaus vienieme metams kaip parapijos Bažnytninis Ko- mitetas, sau pašiliekame teisę prakalinti juos iš vietos.

"Gerb. Parapijos Klebonas privalo buti ex-officio Bažnyti- nio Komiteto susirinkimų pre- zidentu, ir be jo sutikimo jokių reikalų neprivaloma atlikti nei bandyti juos atlikti.

"Gerb. Klebonas privalo pasi- lėmti patarti savo parapijos komitetan 1915 metams, su jų užsiėmimais ir namų adresais, kuriuos išlaidos, viršijančios du šimtu dolerių, yra reikalingos Parapijos reikaluose.

"Mes norime, kad Globėjų arba Patarėjų Komisijos arba Bažnytniniai Komitetai, kurie šio- se Archidiecezijos jau įsteigti ir veikia, būtų nepertraukti, bet kad toliau darbuotųsi be per- mainos kaip narių, taip ir pasky- rimu būdo. Šiuo tešius reikalau- jame, kad šias komisijas (Komi- tetus) sudarančiųjų vyrų pavardės drauge su jų užsiėmimais ir namų antrašais būtų pasiųstos prieš sausio penkioliktą dieną (kaip kad sut- varkyta įstatuose delei naujai sutvertų Bažnytninių Komitetų). Metiniai raportai, paraušti Dio- cezijos Perdėtininui ir Parapijos žmonėms, privalo būti gerb. Klebono suteikti jiems ir turi būti bent dviejų iš jų parašai".

Bažnytninio komiteto pareigos yra arba aiškiai išdėstyto šiuose įstatuose, arba gali būti be sun- kumo iš jų išvestos. Iškilus ne- sutarimui tarp gerb. Klebono ir Bažnytninio Komiteto del šių į- statų aiškinimo arba del išlaikinių Parapijos reikalų, dalykas turi būti pavestas Perdėtininui (Ordinary), kurio nutarimas yra galu- tinas.

Pirmame Bažnytninio Komiteto susirinkime kokių nors reikalų atlikimui, pirmininkaujant gerb. Klebonui, turi būti iš Komiteto skaičius išrinktas sekretorius susirinkimų protokolams vesti. Šių protokolų knygą turi teisę peržiūrėti Diocezijos Perdėti- nis.

James Edward Quigley, Chicagos Archivyskupas.

Chicago, sausio 11 d. 1915 m. Gerbiamasai Kunige: — Pasiulydami iš savo kongrega- cijos penkių vyrų vardus bažny- tinių komitetui, paskirintam sulgy Statuto (įstatų), priimto paskutiniame Synode, meldžia- mesi, vadoavaukites sekančiais patarimais Baltimorės III Komiteto, No. 287:

"Pakelti vienodumą discipli- nos, kuri viešpatauja daugelyje mūsų provincijų, mes patariame prisilaikyti sekančių taisyklių tiek, kiek civiliški įstatai leidžia, ydant patys geriausi ir ištiki- miausi vyrai būtų gauti kaip globėjai, arba bažnytniniai ko- mitetai, arba kuratoriai arba pa- tarėjai:

"1-ma — Vien tik Vyskupas gali spręsti apie reikalingumą šių pagelbininkų prie gerb. Kle- bonų ir kaipoji jų skaičių ir jų parinkimo būdą.

"2-ra — Kuomet Vyskupas manys jog gerai yra, kad šie pa- dėjėjai būtų parapijos renkami, jie gali būti išrinkti tiktais iš tų, kurių pavardės bažnyčios Klebo- nas yra pasiules šiam tikslui.

"3-čia — Bažnyčios komitetas arba globėjai, nežinint, kokių būdu jie įslinkti, privalo, pirm užimant tarnystę, turėti Vysku- po rašytą patvirtinimą. Juos Vyskupas turi teisę pašalinti nuo tarnystės.

"4-ta — Renkant gerb. Kle- bonui pagelbon vyrus kaipo baž- nytninio komiteto narius arba globėjus, aktyvi dalyvuma, arba, sulgy aplinkybių, pasyvų baląs gali turėti tiktai tie kongrega- cijos vyrai, kurie yra pasiekę dvidešimt vienų metų amžiaus.

"(a) (Jie privalo būti atlikę Velykinę išpažintį; (b) jie pri- valo turėti nusisamdę bent vieną sėdynę savo bažnyčioje laike paskutinių pasibaigusių metų ir už tai užsimokėję, arba jie turi būti mokėję davėjais kokių nors kitokių būdu sulgy pa- pročio gerb. Klebono įsteigto bažnyčiai palaikyti; (c) jie tu- ri leisti savo vaikus į Katali- kiškas mokyklas mokintis, kaip kad nustatyta Tit VI. c. 1. e. 1; (d) jie privalo nebūti jokios slapstos ar uždraustos draugijos nariais."

Vardai vyrų, kuriuos jūs ma- lonėsite patarti savo parapijos komitetan 1915 metams, su jų užsiėmimais ir namų adresais turi būti pasiūstos gerb. Kanceliui prieš sekančio mėnesio

"265 Bažnytninis Komitetas privalo turėti už pareigą pasira- šyti savo pavardes po Parapijos raportu, kurį gerb. Klebonas, kaipo Iždininkas turi išduoti kasmet Diocezijos Perdėtininui (Ordinary of the Diocese) per gerb. Kancelerį (Chancellor), ir taipogi po spausdintu finansų raportu, kuris sulgy paliepimo platintinas kasmet Bažnyčioje Parapijos žmonių peržiūrėjimui.

"Mes norime, kad Globėjų arba Patarėjų Komisijos arba Bažnytniniai Komitetai, kurie šio- se Archidiecezijos jau įsteigti ir veikia, būtų nepertraukti, bet kad toliau darbuotųsi be per- mainos kaip narių, taip ir pasky- rimu būdo. Šiuo tešius reikalau- jame, kad šias komisijas (Komi- tetus) sudarančiųjų vyrų pavardės drauge su jų užsiėmimais ir namų antrašais būtų pasiųstos prieš sausio penkioliktą dieną (kaip kad sut- varkyta įstatuose delei naujai sutvertų Bažnytninių Komitetų). Metiniai raportai, paraušti Dio- cezijos Perdėtininui ir Parapijos žmonėms, privalo būti gerb. Klebono suteikti jiems ir turi būti bent dviejų iš jų parašai".

Bažnytninio komiteto pareigos yra arba aiškiai išdėstyto šiuose įstatuose, arba gali būti be sun- kumo iš jų išvestos. Iškilus ne- sutarimui tarp gerb. Klebono ir Bažnytninio Komiteto del šių į- statų aiškinimo arba del išlaikinių Parapijos reikalų, dalykas turi būti pavestas Perdėtininui (Ordinary), kurio nutarimas yra galu- tinas.

Pirmame Bažnytninio Komiteto susirinkime kokių nors reikalų atlikimui, pirmininkaujant gerb. Klebonui, turi būti iš Komiteto skaičius išrinktas sekretorius susirinkimų protokolams vesti. Šių protokolų knygą turi teisę peržiūrėti Diocezijos Perdėti- nis.

James Edward Quigley, Chicagos Archivyskupas.

Chicago, sausio 11 d. 1915 m. Gerbiamasai Kunige: — Pasiulydami iš savo kongrega- cijos penkių vyrų vardus bažny- tinių komitetui, paskirintam sulgy Statuto (įstatų), priimto paskutiniame Synode, meldžia- mesi, vadoavaukites sekančiais patarimais Baltimorės III Komiteto, No. 287:

"Pakelti vienodumą discipli- nos, kuri viešpatauja daugelyje mūsų provincijų, mes patariame prisilaikyti sekančių taisyklių tiek, kiek civiliški įstatai leidžia, ydant patys geriausi ir ištiki- miausi vyrai būtų gauti kaip globėjai, arba bažnytniniai ko- mitetai, arba kuratoriai arba pa- tarėjai:

"1-ma — Vien tik Vyskupas gali spręsti apie reikalingumą šių pagelbininkų prie gerb. Kle- bonų ir kaipoji jų skaičių ir jų parinkimo būdą.

"2-ra — Kuomet Vyskupas manys jog gerai yra, kad šie pa- dėjėjai būtų parapijos renkami, jie gali būti išrinkti tiktais iš tų, kurių pavardės bažnyčios Klebo- nas yra pasiules šiam tikslui.

"3-čia — Bažnyčios komitetas arba globėjai, nežinint, kokių būdu jie įslinkti, privalo, pirm užimant tarnystę, turėti Vysku- po rašytą patvirtinimą. Juos Vyskupas turi teisę pašalinti nuo tarnystės.

"4-ta — Renkant gerb. Kle- bonui pagelbon vyrus kaipo baž- nytninio komiteto narius arba globėjus, aktyvi dalyvuma, arba, sulgy aplinkybių, pasyvų baląs gali turėti tiktai tie kongrega- cijos vyrai, kurie yra pasiekę dvidešimt vienų metų amžiaus.

"(a) (Jie privalo būti atlikę Velykinę išpažintį; (b) jie pri- valo turėti nusisamdę bent vieną sėdynę savo bažnyčioje laike paskutinių pasibaigusių metų ir už tai užsimokėję, arba jie turi būti mokėję davėjais kokių nors kitokių būdu sulgy pa- pročio gerb. Klebono įsteigto bažnyčiai palaikyti; (c) jie tu- ri leisti savo vaikus į Katali- kiškas mokyklas mokintis, kaip kad nustatyta Tit VI. c. 1. e. 1; (d) jie privalo nebūti jokios slapstos ar uždraustos draugijos nariais."

Vardai vyrų, kuriuos jūs ma- lonėsite patarti savo parapijos komitetan 1915 metams, su jų užsiėmimais ir namų adresais turi būti pasiūstos gerb. Kanceliui prieš sekančio mėnesio

"265 Bažnytninis Komitetas privalo turėti už pareigą pasira- šyti savo pavardes po Parapijos raportu, kurį gerb. Klebonas, kaipo Iždininkas turi išduoti kasmet Diocezijos Perdėtininui (Ordinary of the Diocese) per gerb. Kancelerį (Chancellor), ir taipogi po spausdintu finansų raportu, kuris sulgy paliepimo platintinas kasmet Bažnyčioje Parapijos žmonių peržiūrėjimui.

"Mes norime, kad Globėjų arba Patarėjų Komisijos arba Bažnytniniai Komitetai, kurie šio- se Archidiecezijos jau įsteigti ir veikia, būtų nepertraukti, bet kad toliau darbuotųsi be per- mainos kaip narių, taip ir pasky- rimu būdo. Šiuo tešius reikalau- jame, kad šias komisijas (Komi- tetus) sudarančiųjų vyrų pavardės drauge su jų užsiėmimais ir namų antrašais būtų pasiųstos prieš sausio penkioliktą dieną (kaip kad sut- varkyta įstatuose delei naujai sutvertų Bažnytninių Komitetų). Metiniai raportai, paraušti Dio- cezijos Perdėtininui ir Parapijos žmonėms, privalo būti gerb. Klebono suteikti jiems ir turi būti bent dviejų iš jų parašai".

Bažnytninio komiteto pareigos yra arba aiškiai išdėstyto šiuose įstatuose, arba gali būti be sun- kumo iš jų išvestos. Iškilus ne- sutarimui tarp gerb. Klebono ir Bažnytninio Komiteto del šių į- statų aiškinimo arba del išlaikinių Parapijos reikalų, dalykas turi būti pavestas Perdėtininui (Ordinary), kurio nutarimas yra galu- tinas.

Pirmame Bažnytninio Komiteto susirinkime kokių nors reikalų atlikimui, pirmininkaujant gerb. Klebonui, turi būti iš Komiteto skaičius išrinktas sekretorius susirinkimų protokolams vesti. Šių protokolų knygą turi teisę peržiūrėti Diocezijos Perdėti- nis.

James Edward Quigley, Chicagos Archivyskupas.

Chicago, sausio 11 d. 1915 m. Gerbiamasai Kunige: — Pasiulydami iš savo kongrega- cijos penkių vyrų vardus bažny- tinių komitetui, paskirintam sulgy Statuto (įstatų), priimto paskutiniame Synode, meldžia- mesi, vadoavaukites sekančiais patarimais Baltimorės III Komiteto, No. 287:

"Pakelti vienodumą discipli- nos, kuri viešpatauja daugelyje mūsų provincijų, mes patariame prisilaikyti sekančių taisyklių tiek, kiek civiliški įstatai leidžia, ydant patys geriausi ir ištiki- miausi vyrai būtų gauti kaip globėjai, arba bažnytniniai ko- mitetai, arba kuratoriai arba pa- tarėjai:

"1-ma — Vien tik Vyskupas gali spręsti apie reikalingumą šių pagelbininkų prie gerb. Kle- bonų ir kaipoji jų skaičių ir jų parinkimo būdą.

"2-ra — Kuomet Vyskupas manys jog gerai yra, kad šie pa- dėjėjai būtų parapijos renkami, jie gali būti išrinkti tiktais iš tų, kurių pavardės bažnyčios Klebo- nas yra pasiules šiam tikslui.

"3-čia — Bažnyčios komitetas arba globėjai, nežinint, kokių būdu jie įslinkti, privalo, pirm užimant tarnystę, turėti Vysku- po rašytą patvirtinimą. Juos Vyskupas turi teisę pašalinti nuo tarnystės.

"4-ta — Renkant gerb. Kle- bonui pagelbon vyrus kaipo baž- nytninio komiteto narius arba globėjus, aktyvi dalyvuma, arba, sulgy aplinkybių, pasyvų baląs gali turėti tiktai tie kongrega- cijos vyrai, kurie yra pasiekę dvidešimt vienų metų amžiaus.

"(a) (Jie privalo būti atlikę Velykinę išpažintį; (b) jie pri- valo turėti nusisamdę bent vieną sėdynę savo bažnyčioje laike paskutinių pasibaigusių metų ir už tai užsimokėję, arba jie turi būti mokėję davėjais kokių nors kitokių būdu sulgy pa- pročio gerb. Klebono įsteigto bažnyčiai palaikyti; (c) jie tu- ri leisti savo vaikus į Katali- kiškas mokyklas mokintis, kaip kad nustatyta Tit VI. c. 1. e. 1; (d) jie privalo nebūti jokios slapstos ar uždraustos draugijos nariais."

Vardai vyrų, kuriuos jūs ma- lonėsite patarti savo parapijos komitetan 1915 metams, su jų užsiėmimais ir namų adresais turi būti pasiūstos gerb. Kanceliui prieš sekančio mėnesio

"265 Bažnytninis Komitetas privalo turėti už pareigą pasira- šyti savo pavardes po Parapijos raportu, kurį gerb. Klebonas, kaipo Iždininkas turi išduoti kasmet Diocezijos Perdėtininui (Ordinary of the Diocese) per gerb. Kancelerį (Chancellor), ir taipogi po spausdintu finansų raportu, kuris sulgy paliepimo platintinas kasmet Bažnyčioje Parapijos žmonių peržiūrėjimui.

"Mes norime, kad Globėjų arba Patarėjų Komisijos arba Bažnytniniai Komitetai, kurie šio- se Archidiecezijos jau įsteigti ir veikia, būtų nepertraukti, bet kad toliau darbuotųsi be per- mainos kaip narių, taip ir pasky- rimu būdo. Šiuo tešius reikalau- jame, kad šias komisijas (Komi- tetus) sudarančiųjų vyrų pavardės drauge su jų užsiėmimais ir namų antrašais būtų pasiųstos prieš sausio penkioliktą dieną (kaip kad sut- varkyta įstatuose delei naujai sutvertų Bažnytninių Komitetų). Metiniai raportai, paraušti Dio- cezijos Perdėtininui ir Parapijos žmonėms, privalo būti gerb. Klebono suteikti jiems ir turi būti bent dviejų iš jų parašai".

Bažnytninio komiteto pareigos yra arba aiškiai išdėstyto šiuose įstatuose, arba gali būti be sun- kumo iš jų išvestos. Iškilus ne- sutarimui tarp gerb. Klebono ir Bažnytninio Komiteto del šių į- statų aiškinimo arba del išlaikinių Parapijos reikalų, dalykas turi būti pavestas Perdėtininui (Ordinary), kurio nutarimas yra galu- tinas.

Pirmame Bažnytninio Komiteto susirinkime kokių nors reikalų atlikimui, pirmininkaujant gerb. Klebonui, turi būti iš Komiteto skaičius išrinktas sekretorius susirinkimų protokolams vesti. Šių protokolų knygą turi teisę peržiūrėti Diocezijos Perdėti- nis.

James Edward Quigley, Chicagos Archivyskupas.

Chicago, sausio 11 d. 1915 m. Gerbiamasai Kunige: — Pasiulydami iš savo kongrega- cijos penkių vyrų vardus bažny- tinių komitetui, paskirintam sulgy Statuto (įstatų), priimto paskutiniame Synode, meldžia- mesi, vadoavaukites sekančiais patarimais Baltimorės III Komiteto, No. 287:

"Pakelti vienodumą discipli- nos, kuri viešpatauja daugelyje mūsų provincijų, mes patariame prisilaikyti sekančių taisyklių tiek, kiek civiliški įstatai leidžia, ydant patys geriausi ir ištiki- miausi vyrai būtų gauti kaip globėjai, arba bažnytniniai ko- mitetai, arba kuratoriai arba pa- tarėjai:

Figure 1

2. NEW YORK, N. Y.

mus" užvadintus "Svieta
po Vokietiją, Luxemburgą
ietuvą, užvardintą "Iš Ško-
kletkos".
Lanarkshire, III Linlith-
V Dundee ir tt.
mai ras sau vietą.
tapsmus.
stengs tapti vienu iš įvai-
sių laikraščių.
ijoj, Lietuvoj, Amerikojo:
smėcinių 4 šilingai (1 dol.).

centų).

Norbut

e, **Scotland.**

Nauja Knygutė

REIKALINGIAUSIOS GIESMĖS

(Suplikacijos, Pulkim ant kelių Dievas musų gelbėtojas, maldos our mišinė ir k.)

KAINA TIK 3 CENTAI

Perkant šimtas – tik \$1.50

Kreiptys "Draugo" adresu.

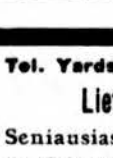
—♦—

10 for 5¢

Gali Pirkti Visur

P. Lorillard

 New York City
Tel. Yards 1138

Lietuviškas Graborius

Seniausias, pigiausias graborius
ir tirintojas dėl pavargėlių-nas-
laičių.

P. A. MAŽEIKA
3315 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

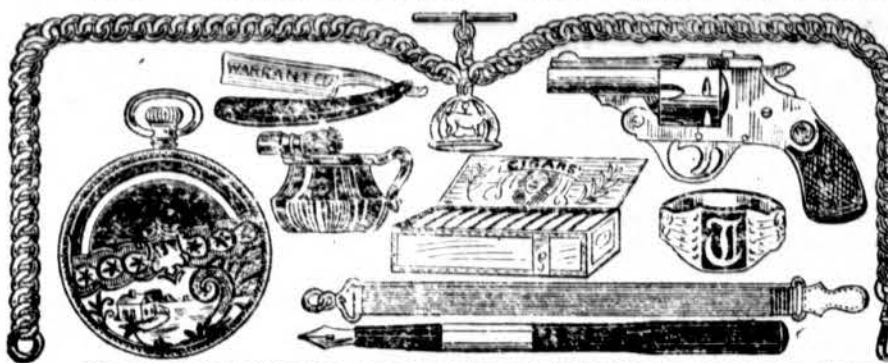
Aš Jonas Mickevičius paeinu
Linkavos miestelio. Kauno gubern-
jos, Panevėžio pavieto, paieškau Ki-
menso Velikio. Jurgio Tasiūno, A-
tano Mickevičiaus, Stanislovo Mik-
laucko ir Juozapo Kalvaičio ir vi-
gininių ir pažįstamų draugų. Meld-
atsiskauti sekančiu adresu:

Jonas Mickevičius
2349 So. Oakley ave., Chicago, I

Vargonininkas, J. Nomeika paie-
ko vietos vargonininko tuojaus. Ved-
orkestrą ir chorą ant 4 ir 8 balsų, e-
atsakantis vargonininkas, meld-
kreipties adresu:

J. Nomeika.
1026 Hermitage ave., Chicago, I

"Karė — kainos sumuštos — Karė" Viskas už \$5.95

MOSU NUOSTOLIS, TAI MOSU LAIMĖJIMAS. PINIGAI NEREI-
KALAUJAMI. MOKAMA DAIKTUS ATSIEMUS, JEIGU JIE PATIKS.
Perdaug turim gerų tavorų. Išduodam dolerius dokerių davoms su-
pažindimui žmonių su mūsų tavorais. Bet tik per apribotą laiką mes duosi-
me šitą dailiai išrašytą auksuotą laikrodėlį, moterišką arba vyrišką, su
gerais viduriais ir ant gerų akmenų už \$5.95, ir visus skutimosi prietai-
sus iš 4 dalių, o taipgi lencingėlis, žiedas, fontaninė plunksna, dežė Ha-
vanos cigarių ir ant 7-nių šuvių nikeliuotą revolverį — DYKAI PILNAI
GVARANTUOTA. Kitur tie daiktai parduoda po \$25.00. SPECIALIS
PASICILIJIMAS: Pakol tavorų yra. Atsiųskit šitą apgarsinimą ir savo
adresą, o mes pasiūlysim visus 10 daiktų pasižiūrėjimui ir išbandymui.
Jeigu jie patiks, užmokėsite agentui \$5.95 ir ekspreso lėšas. Užsakyk šiandien, o sutauptysi pinigų.

EXCELSIOR WATCH CO.

DEPT. 991, CHICAGO, ILL.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION

(KURTA 1867 M.)

PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Primam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dan-
giau, už kuriuos mokam 3 nuosimėjimus ant metų, kurį prido-
dam kas pusę metų.

Atdaras Subotas Vakaraus nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; iškolektuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkičius;
skolina pinigus ant įtaisyčių savasčių (properčių).

Ką tik išspausdinta nauja poezijos knyga

"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poëtų

DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažūrėti,
bet dar maloniau skaityti

KAINA TIK 10 CENTU

Reikalaudami adresuokite:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9—12 prieš piet; 4:30—7:30 vakare.

Nedėliomis 9—12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

JAU EINA NAUJAS LAIKRAŠTIS

Seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

"TIKYBA IR DORA"

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina
tikėjimo klausimus, atsako į visokius užsipildinėjimus ant
Katalikų Bažnyčios.

Paduoda gražių dorus apysakų—trumpai sakant

rupinasi žmogaus dvasios lavinimu.

Laikraštis eina du kartu į mėnesį

Kaina 75 c. metams

Kas—atsių savo adresą, gaus vieną numerį dykai.

Redakcijos adresas:

1644 Wabansia Ave. Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių aly-
rių pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites moki-
nimai ir išauklejimai. Seminarijoje prie reguliariškojo
mokymo, arba ir atskirum, yra mokymai: masika, paik-
mas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale melžiantis krepitės prie Motinos Perdėtinės
šiuo antraš.

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Phone Drover 4247

DR. J. JONIKAITIS

Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas.

Resid. 4613 S. Ashland Ave.

Valandos: 9—12 iš ryto

1—3 po pietų

6—9 vakare

Tel. Drover 7042

Dr. G. Z. Vezel (Vezelis)

Lietuviškas Dentistas

4712 So. Ashland Ave.

arti 4705 gatvės

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE

Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO

(kampas 34to)

Telephone Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIEUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryto, nuo 1

iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėliomis ir Sereidoms pagal sutartį.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Plymouth National BANK.

Kapitolas su pėrviršiu

\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūrom:
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimėjimus
nuo sudėtų pinigų. Galima
susišnekti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,

iždininkas.

Mandagus patarnavimas

LIEUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600—4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Primame pinigus į Banką užsėdėjimui nuo

vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią

procentą ratomis ant metų. Siučiame pinigus

į visą dalį svieto pinigų, gėrėlis ir teisingai

svetimų žemių pinigų mainome, perkame ir

parduodame. Parduodame šifortas ant visų

šifortų ir krajų ir iš krajų, taipgi dėtus ant

geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir de-

mentus visose kalbose ir duoda rodo lie-

tuviams viskuose atsitikimuose ir reikalo-

us ypatybių ir per laikus. Tik kreipkitės

viršiminių antraš.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvių Išdirbėjas

visokių ženklu

draugystem. o y-

patingai: kordų

guzikučių meta-

liavų, anameliu-

ir padengtu cellu-

loid'u, šarpu, ve-

liavų ir karunu.

Man pavestus dar-

bis atlieku artiš-

tiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELO, MASS.

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmokis angliškai kalbėti, skaityti ir

rašyti labai trumpam laikui per šios mokyklos

atsakandį metodą. Dieninės ir vakarinės klasos.

Kurie gyvena kitose miestuose Suv. Valst. ir

Kanadoje, mokymai per laikus (korespondencijai)

labai patikima metoda. Dėl platesnių žinių

rašykite pasi.

WAITCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

KADA TU GIMEI?

Prisiųsk savo adresą ir kokiame

mėnesy tu gimęs ir 10c. dėl prisun-

timo, o gausi knygelę, kuri pasakys

tavo visą gyvenimą, kokią tavo ta-

lentą, kuom ir kada turi užsimti,

su kokia vprata apsigėsti, kaip au-

ginti kūdikius pagal jų mėnesio pla-

netą. Planetas dailė dēl vyrų ir

moterų. Neužmiršk pasigėmėti mė-

nesį savo gimimo. Adresuok:

A. ŽVINGILAS,

P. O. BOX 3232, BOSTON, MASS.

Bel

System

Ypatiškas prižiūrėjimas yra svarbus faktorius
šiandieniniame biznyje.

Nepaprasti atsitikimai reikalauja kai-kurių per-
mainų metodose, bet tos permainos neturi siekti
pardavimo ypatų.

Pardavėjų balsas yra pirkėjams taip gerai ži-
nomas kada sekama per telefoną, kaip ir ypa-
tiškame pasikalbėjime. Gauk užsakymus.

Telefono Kelin.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka Pradėjus skaityti, sunku
yra atsisitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaito šią kny-
gą. Yra tai stora knyga, turinti 520

puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W 46th Street,

Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momen-
te kaip tautai reikia, skaityk naujai
išėjusią knygą:

Kokia Autonomija

LIEUVAI REIKALINGA?

Parašė J. GABRYS

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojau šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill.

Jeif nori linksmai ir naudingai praleisti
laiką, tai skaityk naujai išleistą knygą

Huckleberry Finnas

Parašyta garsaus Amerikos raštininko Mark Twain.
Lietuvių kalbon versta J. Kmito.

Yra tai didelė knyga turinti 284 puslapius ir atsien-
na tik 75c. su prisuntimu. Reikalauk tuojau.

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St.

Chicago, Ill.

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ
KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ZVAIGZDĖ"

"ZVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis
16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos
ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pa-

mėgdijimų, ir

visada reikalauk

tikro Richterio

Pain — Expeller

su inkaro ženk-

lu, kaip ant pa-

veikalo.

25 ir 50 centų

apliekose ir tie-

siai iš

F. Ad. Richter & Co

74-80 Washington

Street,

NEW YORK.

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-

ninių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o

prenumerata kaštuoja metams \$2.00; o

pusel metų \$1.00. Užrubežiuose: metams

\$3.00; pusel metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas U-

turninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata

kaštuoja metams: Amerikoje

\$2.50 metams, pusel metų \$1.25.

Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams,

\$1.75 pusel metų.

Rašykite šiandien, o gausite vieną

numerį pasižiūrėjimui dykai, ad-

resuojant

W. D. BOCZKOWSKI — CO.

Mahanoy City, Pa.

Visi užsisakykite
Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKĄ"

Dienraštis "Katalikas" žinio-
telpa daug greičiau ir plačiau, į
visas pajudintas mūsų gyvenime
klausimus kaupiausiai atsiliep-
sime.

Dienraštis "Katalikas" yra be
partijos laikraštis ir prisidailys
zamaus kultūrinio darbo.

Todel dienraštis "Katalikas"
bus galima aiškiai ir plačiai nu-
tyti lietuvių, o ypač Amerikos
našlytose gyvenančių, S.

Valstijoje ir kitų šalių gyvenimas,
paduoti daugiausia žinių iš Eu-
ropos karo lauko ir visuomenės
gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadoje me-

tams \$5.00

pusel metų .. \$3.00

trims mėnesiams .. \$1.75

Užsienyje, Europoje ir kitur

metams \$7.00

pusel metų .. \$4.00

Prenumeratą siųsti š